

Anti-Emperyalist ve Anti-Oligarşik Mücadelede

KURTULUŞ CEPHESİ

Zafer Bizim Olacaktır !

<http://www.kurtuluscephesi.com>

YIL: 11 SAYI: 55 Mayıs-Haziran 2000

Dipten Gelen Dalga: Seattle'dan Washington'a

Seattle'daki WTO Protestosunun Basındaki Yansılar

Siyasi Gerçekleri Teşhir

*Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu Savaşçıları
Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan
Sinan Cemgil, Kadir Manga, Alpaslan Özdoğan*

*Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi Savaşçıları
Hüseyin Cevahir, Leyla Doğan, Ağadede Sankaya*

TKP/ML Kurucusu ve Önderi İbrahim Kaypakkaya

*"Vatan, Millet, Sakarya..."
"Kant, Sav ve Tez"*

Revizyonizmin "Resmi" Tarihi: El Salvador Seçimleri

Cumhurbaşkanlığı Seçimlerinin Gösterdikleri

*EK: Türkiye Tarihinden
Gelir Dağılımı
TİB Resimli Eğitim Dizisi*

DIPTEN GELEN DALGA SEATTLE'DAN WASHINGTON'A	3	1 Aralık 1999 günü, ABD'nin Seattle kentinde WTO toplantısını protestosuyla başlayan ve 16-17 Nisan 2000 tarihlerinde Washington'daki IMF ve Dünya Bankası bakanlar toplantısı protestosuyla süren eylemler üzerine kısa bir değerlendirme.
SEATTLE'DAKİ WTO PROTESTOLARININ BASINDAKİ YANSILARI	6	Seattle protestolarının basındaki yansılarna ilişkin olarak W. S. Solomon'un <i>Monthly Review</i> 'da yayınlanan incelemesi.
SİYASİ GERÇEKLERİ TEŞHİR	11	Kitleleri bilinçlendirmenin en temel aracı olan siyasi gerçekleri teşhira ilişkin somut olgular çerçevesinde bir değerlendirme.
THKO SAVAŞÇILARI DENİZ GEZMİŞ YUSUF ASLAN HÜSEYİN İNAN SİNAN CEMGİL KADİR MANGA ALPASLAN ÖZDOĞAN	20	Onlar, devrim yolunda düştüler...
THKP-C SAVAŞÇILARI HÜSEYİN CEVAHİR LEYLA DOĞAN AĞADEDE SARIKAYA	21	Mücadeleleri devrimin yolunu aydınlatmaya devam
TKP/ML KURUCU VE ÖNDERLERİ İBRAHİM KAYPAKKAYA	23	ediyor.
"VATAN, MİLLET, SAKARYA...." "KANIT, SAV VE TEZ"	24	1980 sonrasındaki pasifikasyon ve depolitizasyon ortamının bir devamı olan ideolojisizliğin solda yaratmış olduğu çarpıklıkları, kavram keşmekeşi temelinde irdeleyen bir yazı.
REVİZYONİZMİN "RESMİ" TARİHİ: EL SALVADOR SEÇİMLERİ	32	El Salvador'da 12 Nisan 2000 tarihinde yapılan milletvekili seçimlerinin değerlendirilmesi.
CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMLERİNİN GÖSTERDİKLERİ	36	Demirel'in görev süresinin uzatılmasıyla başlayan ve Ahmet Necdet Sezer'in onuncu cumhurbaşkanı olarak seçilmesiyle devam eden süreçte sömürücü sınıflar arasındaki çelişkinin durumu.

KURTULUŞ CEPHESİ

SORUMLU (V.i.S.d.P) : **Sezai Görür**

Yazışma Adresi:

Postfach 2501

55514 Bad Kreuznach / Deutschland

İnternet Adresi:

<http://www.kurtuluscephesi.com>

E-Mail Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.com

Bu sayı İLKER Matbaası'nda
basılmıştır.

Baskı Tarihi: 1 Haziran 2000

Ederi: 500.000 TL.

5 DM - 15 FFfr.

5 Sfr. - 6 NG

Abone Ederi:

10 Sayı 70 DM

15 Sayı 100 DM

Dipten Gelen Dalga

Seattle'dan Washington'a

1 Aralık 1999 günü emperyalizmin yeni sürekli ve resmi bir örgütlenmesi olarak oluşturulan Dünya Ticaret Örgütü'nün [World Trade Organisation-WTO] ABD'nin Seattle kentindeki toplantısı "beklenmedik" bir şekilde büyük bir kitlesel protesto eylemiyle başlamıştı. Bütün gün süren çatışmalarla, yüzlerce göstericinin tutuklanmasıyla ve sokağa çıkma yasağının ilan edilmesiyle gerçekleşen Seattle eylemi üzerine şunları yazmıştık:

"Dünya çapında 'globalizm'in propagandasının yapıldığı, 'globalizm'le dünyanın nasıl 'refaha' kavuşacağı ilan edildiği, her ülkenin 'küçük Amerika' olmaya özendirildiği, 'globalizm' söylemiyle emperyalist sömürünün alabildiğine yoğunlaştırıldığı bir dönemde, 'büyük Amerika'da ortaya çıkan bu gelişme, pekçok kişiyi 'şaşırttı'.

Emperyalizme karşı mücadele etmenin 'çağdışı' ilan edildiği, emperyalizme bağımlılığın 'öneminin kalmadığı'nın propagandasının yapıldığı ülkemiz-

de, anti-emperyalist bir kitle eylemi düzenlemeyi bırakalım, böyle bir eylemin yapılmasının gerekliliğini söylemenin bile cesaret istediği bir dönemde ABD'nin Seattle kentinde sıkıyönetim ilan edilerek durdurulmaya çalışılan kitle eylemi, kaçınılmaz olarak 'globalistler'i ve onların etkisinde bulunan herkesi 'şaşırttı'."

Ve tarihler 16-17 Nisan 2000'i gösterdiğinde, ABD'nin başkenti Washington'da yapılan Dünya Bankası ve IMF toplantısında bir kez daha aynı kitlesel protesto eylemi gerçekleştirildi.

Seattle'daki Dünya Ticaret Örgütü'nü protesto eylemlerini "bir istisna" olarak yorumlamaya çalışanlar ya da "zenginlikten, refahtan sıkılmış bir avuç kişinin" gerçekleştirdiği "anarşist" eylem olarak değerlendirenler, Washington'a hazırlıktydılar.

Dünya Bankası ve IMF'nin, üye ülkelerin bakanlarıyla yapacağı toplantı 16 Nisan 2000 gününün sabahı 05.00'da başlatıldı. Bakanlar

ve diğer devlet temsilcileri, sabahın erken saatinde otellerden gizlice getirildiler ve saat 05'den itibaren binaya girişler yasaklandı. Yollara barikatlar kuruldu, kent giriş-çıkışları tutuldu. Alınan tüm önlemler, gerçekleşeceği kesin olan protesto eylemlerine katılımı azaltmayı amaçlıyordu. Ama etkili olamadı.

İşte Seattle'dan sonra 16-17 Nisan günü Washington'da gerçekleşen kitlesel eylemler, "globalizm" propagandasının en üst boyutlara ulaştırıldığı bir dönemde, dünya çapında sonuçlar vermeye başladı. Sovyetler Birliği'nin dağıtılmışlığı koşullarında, emperyalizmin, özel olarak Amerikan emperyalizminin "zafer" çığlıkları, Washington'daki kitlesel protesto eylemleriyle bastırıldı.

"Bireycilik" in, "globalleşme" nin başta edildiği, her türden kitlesel faaliyetin küçümsendiği, bu yöndeki çabaların "boşuna" olduğunun söylendiği ve özellikle anti-emperyalist

mücadelenin ve anti-emperyalist sloganların etkisini yitirdiğinin iddia edildiği bir dönemde, Seattle ve Washington'daki kitlesel protesto eylemleri, kaçınılmaz olarak dünya çapında yankı bulacaktı ve öyle de oldu.

Ülkemiz somutunda, bu kitlesel protesto eylemlerinin ilk sonucu 1 Mayıs gösterilerinde ortaya çıktı. Daha dün kadar anti-emperyalist mücadelenin ve sloganların "önemini yitirdiği" ni söyleyen her türden revizyonist, oportünist, pasifist ve legalist, 1 Mayıs 2000'de ellerinde büyük "globalizme karşı global direniş" pankartlarıyla, "kahrolsun IMF" vb. anti-emperyalist sloganlarla ortaya çıktılar. Çevrecilik, kadın sorunu vb. sorunlar etrafında "kitleleri örgütlemek" ten sözedenlerin bu yüzsekse derece çark edişlerinin tek nedeni Seattle ve Washington'da gerçekleşen kitle gösterilerinin dünya çapında yarattığı etki olmuştur.

Bu, "dipten gelen dalga"ydı. Ve herkes bil-

meliydi ki, tarihin diyalektiği kaçınılmaz olarak işleyecekti. Ve yine herkes bilmeliydi ki, nerede bir sömürü, baskı, eşitsizlik, haksızlık varsa, orada her zaman bir karşı çıkış, bir direnme, bir mücadele, er ya da geç varolacaktı. İşte Seattle'dan sonra Washington eylemleri bu gerçeği göstererek, dünya çapında yeni bir dönemin başlangıcına işaret ediyordu.

Bu “dipten gelen dalga”nın diğer önemli bir yanı ise, “demokrasinin anglo-sakson merkezinde” gerçekleşen kitle eylemlerinin emperyalizmin **siyasal zoru** ile yüzyüze gelmesidir. Böylece ülkemizde övgüler dizilen burjuva “demokrasisi”nin, her yerde ve her türden kitle eylemleri karşısında nasıl açık zor kullandığı görünür olmuştur.

“68”in mirasını yemekle meşgul olanlar, “68” masalları anlatarak yeni devrimci kuşağı uyutmaya çalışanlar, faşistlerle aynı masaya oturarak “baş” mesajları gönderenler, kaçınılmaz olarak Seattle ve Washington’dan gelen haberler ve görüntülerle “suyun bittiği”ni görmemezlik edemezler. Bu haberler ve görüntüler karşısında, “bir daha hiç kimse elime silah aldırılmaz” diyenler kesin saflarını belirleme noktasına gelmişlerdir.

Seattle'dan Washington’a doğru gelişen bu “dipten gelen dalga”, MRTA’nın Japon büyükelçiliği eylemindeki sloganlarıyla

“sessizliği” bozmuştur.

Bu “dipten gelen dalga”, bir kez daha emperyalist burjuvazinin ne denli acımasız olduğunu, zor kullanmakta ne denli tereddütsüz olduğunu göstererek, her türden “barışçıl mücadele” ve “barışçıl kitle gösterileri” umutlarını yıkmıştır.

Bu “dipten gelen dalga”nın yükselerek gelişip gelişmeyeceği, tümüyle dünya çapında solda egemen kılınan pragmatizmin ve pasifizmin bertaraf edilmesiyle belirlenecektir. Bu ise, her türden küçük-burjuva aydınının dünya sol hareketi üzerindeki etkilerinin ortadan kaldırılmasıyla olanaklıdır. Ve o zaman, bu “dipten gelen dalga” dünya çapında yeni bir anti-emperyalist mücadelenin başlangıcı olma onuruna sahip olacaktır.

Seattle'daki Dünya Ticaret Örgütü Protestosunun Basındaki Yansısı

William S. Solomon,
Press Coverage of The WTO Protests in Seattle,
[*Monthly Review*, Mayıs 2000, Volume 52, n° 1]

Son yirmi yıldır, ABD'nin önde gelen haber medyası, onları çok sıkı ideolojik uyuma zorlayan patronları gibi iyice sağa kaymıştır. Örneğin, Oliver North ve Pat Buchanan tv "talk show" larının düzenli yorumcuları olmuşlardır. Ve bugün, halka "müşteri" gibi davranan medyanın tümü, kapitalist makinenin bir dişlisi haline gelmiştir. Ama hâlâ haberler eğlence programlarına göre daha az kârlıdır ve medya şirketleri demografik verilere bakarak daha yüksek kârlar için "haber mülkiyeti" üzerindeki baskılarını yoğunlaştırmaktadırlar. Medya patronları, haber ile eğlence arasındaki çizgiyi silikleştirerek, gazeteciliğin en çok övülen habercilik pratiklerini

ve karar verme insiyatiflerini ortadan kaldırmakta ve "online" haber servisleri için birbirleriyle ortaklıklar kurmaktadır. Temmuz 1995'de *New York Times*'de William Glaberson'un dediği gibi, "geçmişte yayın yönetmenleri için gazeteciliğin dürüstlüğü esas alınır, bugün ise gazetecilere, gazetenin 'ekonomi sayfaları' ile işbirliği yapmaları yönünde baskı yaygın hale gelmiştir". Ekim 1996'da *Wall Street Journal*, Rupert Murdoch ile Ted Turner arasındaki kişisel çekişmeyi şöyle veriyordu: "Çatışan taraflar, çatışmayı global ölçekte bir savaşa dönüştürme konusunda hayli ileri gittiklerini kabul etmişlerdir".

Tüm bunların sonucu, halkı temel sorunlar üzerinde eleştirel düşünmeye yöneltme özelliğine sahip olmayan -bu yönde hiçbir çaba içinde de bulunmayan-, kuşe kağıda basılmış, yüzeysel, sansasyonel ve iyimser haberlerdir. Bu durum özellikle iş ve ekonomi haberlerinde çok yaygındır. Nisan 1998'de *New York Times*'de Felicity Barringer şöyle yazıyor: "1978 yılından bugüne gazetecilikte 250'den fazla Pulitzer ödülü verildi. Bunların en önemli 10 tanesi iş dünyasına ilişkindir." *New York Times*'in örneklediği gibi haber medyasının rolü, Doug Henwood'un sözleriyle "sigorta aygıtı"dır.

Burada ele alacağımız konu, 19 Kasım-21 Aralık 1999'da Dünya Ticaret Örgütü (WTO) Bakanlar toplantısıyla birlikte ortaya çıkan Seattle'da Dünya Ticaret Örgütü'ne karşı yapılan protestoların yansıtılışıdır. Bu yansıtılış, *Socialist Review*'un yazarlarından Todd Gitlin'in 1979'daki deyişiyle "standartlaştırılmış sunuş" yönte-

miyle işbirlikçi medyanın bakış açısını belgelemektedir.

Bu yazımızda, 21 Kasım 1999'dan 4 Aralık 1999'a kadar *Los Angeles Times*'de yayınlanan 22 haber ve köşe yazısı ile *New York Times*'de yayınlanan 35 haber ve köşe yazısını ele alacağız. Bu iki gazete ABD'de günlük olarak yayınlanan gazeteler içinde en etkili ve en çok satanlarıdır. ABD'de en çok dağıtımı yapılan ikinci gazete olan *Wall Street Journal*, finans çevrelerini, "orta düzey yöneticileri ve İnternet temelli şirketler"i hedefler.¹ Tabloid türü bir gazete olan *USA Today*'in haberleri ise, oldukça özet halinde olduğundan incelemeye değmeyecek niteliktedir.

Los Angeles Times, Times-Mirror şirketine aittir; *New York Times* ise, 19. yüzyıldan beri bir aile şirkettir ve 2000 yılının ortalarında Tribune şirketine satılacağı söylenmektedir. Bu yüzden genel yayın yönetmenlerinin odasında yapılan gizli hesaplardan değil, yapısal nedenlerle "iş" dünyası yanlısı yayıncılık bir kuraldır. "Her yayın, zaman zaman sahibinin kârlarını artırmak amacıyla kullanılmıştır" diyor medya baronu Rupert Murdoch'un avukatı.² Tabii Murdoch, "bunu, başka herhangi birinden daha sık yapmaz".³

Genellikle, medyamızın yeni şirketleri makalelere karışmadıklarını ısrarla belirtirler. Onların yaptığı tek şey, genel yayın yönetmenini, başyazarı, iş yöneticisini atamak ve bütçeyi yapmaktır.

Eğer ben kamu informasyonunu denetlemek isteseydim, yapacağım da bundan fazlası olmazdı. Şüphesiz ben de, hergün her hikayeye karar vermek ve yazı taslaklarını okuyarak bunları "evet" ya da "hayır" diye yanıtlamak istemezdim. Bunun yerine, kendilerini kimin işe aldığını, kimin işten atabileceğini, ücretlerini kimin ödediğini ve onların yetkilerine kimin karar verdiğini net olarak bilen yöneticiler atamayı tercih ederdim. Bundan sonrasını onlara bırakırdım.

Seattle protestolarının *New York Times* ve *Los Angeles Times*'daki manşetleri şu ortak konuyu öne çıkarmaktadır: Sadece aşırı bağnazlar, günümüzde dünyanın geleceği için en iyi umutları temsil eden WTO'ya karşı radikal eleştiriler yöneltilir. Bu konu, her yönden geliştirilmiştir. İlk, radikal eleştiriler, ikna edici olmayan, pratik uygulaması olanaksız ve büyük olasılıkla da kabul edilemez görüşlere sahip marjinal kişilere yüklendi. "Bu dünyada bunlar kimlerdir?" diye soran *Los Angeles Times* "neden böylesine çılgınlaştılar?"⁴ diye hayretini ifade ediyor. Bu tür insanlar, diyor *Los Angeles Times*, "bir avuç çıkar grubu"nu temsil ederken, WTO delegeleri ise, hemen hemen tüm dünya uluslarını temsil etmektedir. İşin daha da kötüsü, protestocuların bazıları anarşisttir; *New York Times*'in başlığını okuyalım: "Oregon'daki Anarşist Kıyım ile Karanlık Benzerlik".⁵

Protestocular "çocukların Dickens-vari fabrikalarda sömürüldüğü bir günahkar cehennem ekonomisini ... [ve] geleneksel yaşam tarzını kabaca soymaya çalışan açgözlü şirketleri uyardılar".⁶ Onlar için, WTO, "birleşik çıkarların hizmetkarıdır",⁷ "sosyal hakları bir yana bırakarak kâr için acımasız bir arayış içinde bulunan global ekonominin tiranlık simgesidir".⁸ WTO toplantısı pekçok delegeyi "kendine çekti",⁹ ama protestocular, çekirgelerin tarlaları kasıp kavurması gibi Seattle'a "çullandırlar".¹⁰ Başyazar daha az kabaydı: Protestocular "Nuh'un gemisinin avukatları"ydı.¹¹ Onların "zehirli sözleri, şüphesiz bazı izleyiciler üzerinde etkili olacak ... Ama pek çok Amerikalı hemen anlayacaktır ... ki ortak çıkarların geliştirilmesi fikri ... sizin yönetimle paylaştığınız bir hedeftir."¹²

Olayların bu yansıtılışı, protestocuların basitçe kötülenmesi değildi. Tersine, polisin "tahrik edici"¹³ tutumunu kullanan "daha militan unsurlarla" aralarına "küçük bir mesafe" koyan "barışçıl"¹⁴ kişilere karşı belli bir meşruiyet tanınmıştır. Elbette

¹ Anne Stuart, *CIO Magazine*, 15 Aralık 1999-1 Ocak 2000

² Elizabeth Jensen-Eben Shapiro, *Wall Street Journal*, Ekim 1996

³ Ben Bagdikian, *Guild Reporter*, Nisan 1982

⁴ *Los Angeles Times*, 3 Aralık 1999

⁵ *New York Times*, 3 Aralık 1999

⁶ *Los Angeles Times*, 28 Kasım 1999

⁷ *New York Times*, 1 Aralık 1999

⁸ *Los Angeles Times*, 3 Aralık 1999

⁹ *Los Angeles Times*, 1 Aralık 1999

¹⁰ *New York Times*, 1 Aralık 1999

¹¹ *New York Times*, 1 Aralık 1999

¹² *Los Angeles Times*, 5 Aralık 1999

¹³ *New York Times*, 2 Aralık 1999

¹⁴ *New York Times*, 1 Aralık 1999

bu meşruiyetin ücreti arkadan geldi: Protestocular arasında görüş ayrılıkları bastırıldı. Öyle yapıldı ki, Clinton, “şiddet olaylarına karışanları açıkça kınayan” -ki onlarla aynı düşünceleri paylaşsalar da- “barışlı göstericilerin pekçoğuyla” aynı safta buluşturuldu.¹⁵ Dahası protestocuların görüşleri yanlış aktarıldı: Birçok kişi için Seattle, WTO ve Dünya Bankası’ndan daha çok temel sorunların ortaya konulması -kapitalizmin kendisinin güçlü bir eleştisi- için bir buluşma yeri idi. Bu, Seattle sokaklarındaki insanlar için çok açıktı. Katılımcılardan Richard Smith şöyle söylüyordu: “piyasa karşıtı, şirketler karşıtı olma duygusu, hernekadar güçlüyse de, henüz olgunlaşmış değildi. Ama pekçok kişi ... kesin olarak ... ekonominin demokratikleştirilmesinden yanaydı. ... Bu tür istemler, elbette sonal olarak anti-kapitalisttir, çünkü bu istemler, kapitalist mülkiyet ilişkileri içinde gerçekleşemez.” *New York Times*’a göre ise, “protestocuların dikkat çekmek istedikleri asıl nokta” “WTO’nun yöntem ve ölçütlerinde reforma ihtiyaç olduğu”ydü.¹⁶

Bu tür yanlış tanımlamalar, protestocuların eleştirilerinin bir çok WTO delegesinininkinden çok farklı olmadığı yolundaki imalarla desteklendi. WTO’nun toplantısının başlangıcında, örgüt, “... içerden -çatışan ülkeler arasında- ve dışardan -isyankar protestocular- kuşatılmış bir kuruluş görünümünde”ydi.¹⁷ Bu senaryoya paralel şu konu ortaya atıldı: Eğer protestocular “serbest ticaret”i doğru bir biçimde anlarsa, WTO’yu destekleyeceklerdir. Delegeler bu düşünceyi yayma görevini üstlendiler. Alman delegesi, “bu insanlar geliştirmekte olan ülkeler için serbest ticaretin yararlarını anlamamışlar” diyordu.¹⁸ Estonya ticaret ateşesi bazı protestoculara “Ben bir sosyalistim. Sizler aptalsınız” dedi.¹⁹ İsviçre delegesi Seattle’a ilişkin olarak “Uluslararası ticaret bu kenti inşa etti, fakat insanlar henüz bunu anlamıyorlar” diyordu.²⁰ Ve Çin’in ticaret temsilcisi ise şöyle diyordu: “Globalizm, herkesin kolayca anlayabileceği birşey değildir.”²¹

Böylece, gösterilerin ana nedeni olarak, WTO’nun kendi politikalarından daha çok, amaçlarını yeterince açıklayamaması gösterildi. “Kamuoyuna ne yaptığımızı daha iyi açıklamaya ihtiyacımız var” diye konuşuyordu Meksika ticaret ateşesi.²² El Salvador’lu bir delege, “bana, aşırı ölçüde insanların bizim hakkımızda yalan söylemesine izin verdiğimiz söylendi” diyordu.²³ “Ticaret ve yatırımların genişletilmesi ... genel refahı yükseltir” diyordu eski bir ABD milletvekili olan ticaret temsilcisi. “Onların neden eleştirdiklerini de anlamıyorum.”²⁴

Birleşik medyanın bakış açısını kullandıkları dil en açık biçimde gösteriyor. “Serbest ticaret” ve “liberalizasyon” gibi kavramlar hiç açıklanmadan kullanıldı; bu sözcüklerin hiçbir açıklamaya gereksinme göstermeyecek kadar açık ve net olduğu önsel olarak kabul edildi. Onlara göre, “globalizm”, yerçekimi kavramı gibi, yaşamın basit bir gerçeği idi; kolonyalizmin ve emperyalizmin bir devamı değildi. Tersine, “globalizm”, onlara göre, olabildiğince insafli ve olabildiğince adil bir uygulama aracıydı. “Globalizm”in “en militan eleştiricileri, ona, kültürel değerler ve çevrecilik temelinde saldırıyorlardı”.²⁵ “Sadece son sıralarda bazıları, bunlarla ticaret politikaları arasında bağlantı kurma hayalleri içindeydi”.²⁶ WTO’nun savunucuları sürekli olarak kendilerine yöneltilen “iddialar” ve “şikayetler” üzerine “konuş- tular”.²⁷ Çok kurnazca uygun bir perspektif ortaya kondu: “Ekonomistler, analık hakkı üzerine ne kadar tartışma yapılabilirse, serbest ticaret üzerine de o kadar tartışılır.”²⁸

Protestolar, haber medyasının sosyal düzensizliğe karşı duydukları müzmin nefreti bir kez daha ortaya çıkardı. *Deciding What’s News* yazarı Herbert Gans’a göre, gazeteciler, “düzensizliğin oluşmasıyla ilgilendikleri kadar, kamu görevlilerinin düzeni yeniden kurmak için gösterdikleri çabayla da ilgilendiler”. Seattle, “gösteriler tarafından girdap gibi yutuldu, öyle ki, global ticaret görüşmeleri bu girdabın içinde kayboldu.”²⁹ “Seattle’da günboyu süren protesto eylemlerine paralel olarak

¹⁵ *New York Times*, 2 Aralık 1999

¹⁶ *New York Times*, 2 Aralık 1999

¹⁷ *Los Angeles Times*, 2 Aralık 1999

¹⁸ *New York Times*, 1 Aralık 1999

¹⁹ *Los Angeles Times*, 1 Aralık 1999

²⁰ *New York Times*, 2 Aralık 1999

²¹ *New York Times*, 2 Aralık 1999

²² *Los Angeles Times*, 18 Aralık 1999

²³ *New York Times*, 2 Aralık 1999

²⁴ *Los Angeles Times*, 28 Kasım 1999

²⁵ *Los Angeles Times*, 28 Kasım 1999

²⁶ *Los Angeles Times*, 28 Aralık 1999

²⁷ *Los Angeles Times*, 28 Kasım 1999

²⁸ *Los Angeles Times*, 28 Aralık 1999

... günün sonunda, kaos içindeki kentte özel eşyalar yağmalandı”, “bir grup sertlik yanlısı protestocular ile yorgun polis arasında küçük çatışmalar devam etti”.³⁰ Böylece “şiddet”, insana acı veren ve çevreyi zarara uğratan bir şey olarak değil de, toplumsal huzursuzluk yaratma ve özel mülke zarar verme olarak yeniden tanımlandı. Hernekadar protestocular, yürüyüş güzergahı konusunda polisle önceden görüşülse de, polis, “aşırı muhalifler” tarafından aldatılmıştı.³¹ *Los Angeles Times*’in bildirdiğine göre, Seattle polisi, göstericilerin gerçek niyetlerini öğrenmek için daha fazla ön bilgi toplamalıydı; Washington’da, diyordu gazete, polis “gizli görevliler ve ispiyoncular bile kullanıyor”du.

Protestocuların haberlerini “toplantıyı kurtarmak için ... mücadele eden” delegeleri öven haberler izledi.³² Clinton’un çabaları, “Amerika’nın en büyük ticari ortaklarıyla arasındaki kilitlenme ve gelişmekte olan ülkelerin isyanı nedeniyle çıkmaza girdi”.³³ Tıpkı, Hanoi’nin Ulusal Kurtuluş Cephesi’nin eline “düşüşü” gibi, WTO görüşmeleri de “Seattle çıkmazı”³⁴ olarak adlandırıldı. Bunları, kitlesel gösterilere rağmen, Seattle’daki WTO’nun içinde bulunduğu çıkmaz kesin olarak iç çatışmaların bir sonucu olduğu haberleri izledi. Bunları izleyen haberler ise, hernekadar “diğer ülkeler ABD yönetiminin düşüncelerini kabul etmedilerse de”, ABD delegasyonunun ikili görüşmelerinde “büyük ilerlemeler” kaydettiğini bildiriyordu.³⁵

Los Angeles Times, protestocuların İnternet’i ve cep telefonlarını kullanmaları da dahil, tüm gösterileri sürekli manşetlerinde verdi. Protestocular, “dünyanın yüzüne bulunduğu en önemli sorunun anlatılmasında şaşırtıcı bir gelişkinlikteydiler”.³⁶ Polis, göstericileri kent merkezinden dışarıya doğru kovalarken, izleyiciler, balkonlardan ve çatılardan koro halinde “bırakın onları!” diye bağırıyordu.³⁷ Tüm bunlar içinde en hoş olanı ise, bir gencin, onlarca göstericiyi kelepçeleyen polise avazı çıktığı kadar “eğer hepimizi ele geçirmek istiyorsanız, dünyanın tüm insanların tutuklamak zorundasınız” diye bağırmasıydı.³⁸

New York Times, protestoları geniş bir içerikle izledi. Birçok uluslararası görüşleri haber yaptı: “Bazı ülkelerde yorumcular dünya ticaretindeki Amerikan egemenliğini küçük düşürücü bir darbe olarak değerlendirecek, sevinçlerini zor gizlediler. ... Brezilya ve diğer Latin-Amerika ülkeleri, uluslararası yeni ekonomik düzeyin gelişmekte olan ülkeler için acımasız olduğunu söyleyerek, göstericileri kendi tutumlarını destekleyen kimseler olarak görüyorlardı”.³⁹ Bir haberde, WTO görevlilerinin “devam eden görüşmelerin etrafındaki gizlilik perdesi”nin -ki Sierra Kulübü görevlisi “Buna İngiltere’de *Star Chamber*”^[1] denir diyordu- önemli zarar gördüğünü söylediklerini yazıyordu. Ralph Nader’in, “bir diktatörün ilk isteği, kendisinin ne yaptığının kimse tarafından bilinmemesidir” sözleri haberde yer alıyordu.⁴⁰ Bu o kadar doğruyd ki, gazetenin gerek WTO’nun faaliyetleri ve tarihi, gerekse bu konuya ilişkin gazetelerin açıklamaları olabildiğince kapalı yapılıyordu. Aynı şekilde, Yeni Zelanda bakanlarından ve WTO yöneticisi Mike Moore’un sözleriyle “uluslararası büyük kamu yatırımlarının tümünün kitlesel olarak satılmasına” -hernekadar onun hükümetinin “özelliştirmeye ilişkin bir talimatı yoksa da”- WTO’nun yardımı arka plana itildi.⁴¹

New York Times ve *Los Angeles Times*’in manşetleri, 21 Kasım-21 Aralık 1999 tarihleri arasında, Seattle protestolarına ilişkin 67 yazı ve başyazı yayınlayan İngiliz günlük *Guardian* ve *Sunday Observer*’la kesin bir çelişki içindeydi. Kendine özgü bir radikal tutum sergileyen *Guardian*’ın sahibi Scott Trust, İngiltere’deki medya sahipleri içinde “gazeteciliğin yaratıcı etkinliği için sahipleri ve kaynakları açık parametrelere sahip olmalıdır”⁴² kuralının geçerli olduğu “tek istisna”dır. *Los Angeles Times* ve *New York Times*’in parametreleri manşetlerinin *Guardian*-

²⁹ *New York Times*, 1 Aralık 1999

³⁰ *Los Angeles Times*, 1 Aralık 1999

³¹ *Los Angeles Times*, 2 Aralık 1999

³² *Los Angeles Times*, 2 Aralık 1999

³³ *New York Times*, 5 Aralık 1999

³⁴ *New York Times*, 6 Aralık 1999

³⁵ *Los Angeles Times*, 18 Aralık 1999

³⁶ *Los Angeles Times*, 6 Aralık 1999

³⁷ *Los Angeles Times*, 2 Aralık 1999

³⁸ *Los Angeles Times*, 2 Aralık 1999

³⁹ *New York Times*, 2 Aralık 1999

⁴⁰ *New York Times*, 4 Aralık 1999

⁴¹ *Guardian/Observer*, 27 Kasım 1999, Başyazı

⁴² Bob Franklin, *Newszak and News Media*, 1997

[1] *Star Chamber* - İngiltere’de 1641’de lağvedilen, sınırsız yetkiye sahip, gizlice ve istediği gibi hareket edebilen mahkeme.

Observer'la çeliştiği zaman daha net hale gelmektedir. Gösterilerin uluslararası niteliğini sadece *Guardian-Observer* belirtti. İlk, Seattle göstericileri dünyanın değişik yerlerinden gelmişlerdi. İkinci olarak, "Seattle toplantısına eşzamanlı olarak 87 ülkeden 1.200 hükümet-dışı örgüt WTO'nun bir bütün olarak yeniden biçimlendirilmesi gerektiğini" açıklamışlardı.⁴³ *Guardian-Observer*'ın düzenli okuyucusu Seattle'daki WTO çıkmazına fazla şaşırılmayacaktı, çünkü "gelecek haftaki yeni dönem görüşmelerinin gündemini belirlemek için bir araya gelen ... dünyanın önemli ticari blokları arasında bölünme" geniş bir habere konu olmuştu.⁴⁴

Guardian-Observer'ın yazışları müdürlüğü Seattle'da gösteri hazırlıklarına ilişkin olarak geniş bir dosya hazırladı: "Havada Vietnam karşıtı protestoların kokusu var".⁴⁵ Her iki Amerikan gazetesi göstericilerin sayısını otuz bin olarak verirken, *Guardian-Observer* bu sayının yüzbin olduğunu yazıyordu. Aynı şekilde, *Guardian-Observer*, ABD delegasyonunun davranışını eleştirmede çok daha istekliydi: Bir Avrupa Birliği görevlisi, otellerde, "ABD, bazı gelişmekte olan ülkeleri kendi konumuna çekebilmek için yoğun bir kulis yapıyor, ama öyle görünüyör ki bu geri tepiyor".⁴⁶ ABD görevlileri, "devlet başkanları ve başbakanlarını davet etmeyi çok geç zamana bıraktılar -açık ki, görüşmeler bir halkla ilişkiler rezaleti olabilirdi, onların gündemleri çok dolu olduğu için Seattle'da birkaç gün daha geçirebilmeleri olanaksızdı".⁴⁷ En eğlencelisi, kendisine yanlışlıkla bir delegenin kimlik kartı verilen ve böylece kapalı kapılar ardında yapılan görüşmelere girebilen bir *Guardian/Observer* muhabirinin haberi idi: Birçok delegenin uyukladığı görülüyordu ve "tek yaşam belirtisi, danışmanına aşık bir bakanın bulunduğu Latin-Amerika delegasyonuydu. ... Uzaktaki bir delege sakızını şişiriyordu. Gelişmekte olan ülkeler sırayla kısa söz haklarını kullandılar, ama öyle görünüyör ki, aradaki açıklık kapatılmayacak kadar büyük".⁴⁸

"Afrika, Karayipler ve Latin-Amerika uluslarının" kendilerini bir anlaşmaya zorlamak için "ABD'nin yaptığı sert çıkışlara kızgın oldukları" haberini sadece *Guardian/Observer* verdi. Afrika Birliği Örgütü (OAU), "blok anlaşma hazırlanmış, bunu kabul etmeyenlerin perde arkasındaki görüşmelerin dışında tutuldu"ğunu söylüyordu.⁴⁹ Hintli bir çevre-bilimci, WTO'nun "kabul edilemez yönetim tarzını ve anti-demokratik yasa koyucu yüzünü tanıyan insanlar onu reddediyorlar" diyordu.⁵⁰ Seattle'daki toplumsal huzursuzluğu New-York belediye başkanı Rudolph Guliani şöyle özetledi: "Bu, Marksizmin insan düşüncesinde yapmış olduğu tahribatın arta kalanıdır."⁵¹

Eğer bir konu Amerikan devleti ve şirketleri için önemliyse, ABD haber medyasının manşetlerine onlar karar verirler. (Bu nokta, Bagdikian'ın *The Media Monopoly* yazısında ve W. Lance Bennet'in ABD'de basın-devlet ilişkilerini incelediği *Journal of Communication* yazısında oldukça geniş biçimde ele alınmıştır.) Bu medya için WTO'nun eleştirilmesi, kesinlikle düşünülemez. *Los Angeles Times* ve *New York Times*'in gösterdiği gibi, medya, göstericilerin bakış açılarını yanlış verir ve önemsemez, böylece onları değersizleştirir ve şirketlerin değerleriyle uyumlu bir hale sokar. Bu manşetler, medyanın kullandığı yeni teknolojilere (örneğin laptop bilgisayarlar, cep telefonları ve elektronik veri bankaları) dayanılarak açıklanamaz. Ve bu durum, gazetecilerin "tarafsızlığı" iddiasıyla ya da haberlerin simgeler ve mecazlar kullanması gerektiğine ilişkin akademik savlarla açıklanamaz. Diğer taraftan, Amerikan haber medyasının ekonomi politik bakış açısı, içeriğinden çok daha fazla güvenilirdir.

⁴³ *Guardian/Observer*, 25 Kasım 1999

⁴⁴ *Guardian-Observer*, 24 Kasım 1999

⁴⁵ *Guardian-Observer*, 30 Kasım 1999

⁴⁶ *Guardian/Observer*, 1 Aralık 1999

⁴⁷ *Guardian/Observer*, 2 Aralık 1999

⁴⁸ *Guardian/Observer*, 3 Aralık 1999

⁴⁹ *Guardian/Observer*, 4 Aralık 1999

⁵⁰ *Guardian/Observer*, 4 Aralık 1999

⁵¹ *Guardian/Observer*, 4 Aralık 1999

Siyasi Gerçekleri Teşhir

"İskra'nın karşısına 'çalışan yığınların eylemini yükseltme teorisi'ni sürmekle, Martinov, gerçekte, bu eylemi *alçaltma* eğilimini açığa vurmuştur; çünkü, o, bütün ekonomistlerin önünde secdeye yattıkları iktisadi mücadelenin, yeğ sayılması gereken mücadele, özel önem taşıyan ve yığınların eylemini yükseltebilmek için 'en geniş uygulanabilirliğe sahip' bir araç olduğunu, bunun, bu eylem için en geniş alan olduğunu söylemiştir. Bu tipik bir yanılgıdır, çünkü yalnız Martinov'a özgü bir şey olmaktan uzaktır. Gerçekte 'emekçi yığınların eylemini yükseltmek', *ancak*, bu eylem 'iktisadi bir temel üzerinde siyasal ajitasyon'la *sınırlanmadığı zaman* olanaklıdır. Siyasal ajitasyonun zorunlu olarak genişlemesinin temel bir koşulu, siyasal teşhirlerin *kapsamlı* bir biçimde örgütlenmesidir. *Ancak*, böyle bir teşhir aracılığıyla ki, yığınlar siyasal bilinç ve devrimci eylemi eğitebilirler. İşte bunun içindir ki, bu eylem, bütün uluslararası sosyal-demokrasinin en önemli işlevlerinden birisidir, çünkü siyasal özgürlük bile bu teşhirleri ortadan kaldırmaz, olsa olsa onun doğrultusunu birazcık değiştirir. Nitekim Alman Partisi, özellikle siyasal teşhir kampanyasını yorulmak bilmez bir enerjiyle yürütüyor olması sayesinde durumunu güçlendirmekte ve etki alanını genişletmektedir. Eğer işçiler, *hangi sınıfları etkiliyor olursa olsun*, zorbalık, baskı, zor ve suistimalin *her türüsüne* karşı tepki göstermede eğitilmemişlerse, ve işçiler bunlara karşı, başka herhangi bir açıdan değil de, sosyal-demokrat açıdan tepki göstermede eğitilmemişlerse, işçi sınıfı bilinci, gerçek bir siyasal bilinç olamaz. Eğer işçiler, öteki toplumsal sınıfların *herbirini, entellektüel*, manevi ve siyasal yaşamlarının *bütün* belirtilerinde gözleyebilmek için somut ve her şeyden önce güncel siyasal olgular ve olaylardan yararlanmasını öğrenmezlerse; eğer materyalist tahlil ve ölçütleri, nüfusun *bütün* sınıflarının, tabakalarının ve gruplarının yaşam ve eylemlerinin bütün yönlerine pratik olarak uygulamayı öğrenmezlerse, çalışan yığınların bilinci, gerçek bir sınıf bilinci olmaz. Kim, işçi sınıfının dikkatini, gözlemine ve bilincini, tamamıyla ya da hatta esas olarak işçi sınıfı üzerinde yoğunlaştırıyorsa, böylesi, sosyal-demokrat değildir; çünkü, kendini iyi tanıyabilmesi için, **işçi sınıfının, modern toplumun bütün sınıfları arasında karşılıklı ilişkiler konusunda tam bir bilgi, sadece teorik bilgisi değil, hatta daha doğru olarak ifade edelim; teorik olmaktan çok, siyasal yaşam deneyimine dayanan pratik bilgisi olması gerekir.** Bu nedenle yığınları siyasal harekete çekmek için en geniş uygulanabilirliğe sahip araç olarak ekonomistlerimizin va'zettikleri iktisadi mücadele kavramı, pratik sonuçları bakımından çok zararlı ve gericedir. **Bir sosyal-demokrat haline gelebilmesi için, işçi, toprakbeyi ile papazın, yüksek memur ile köylünün, öğrenci ile serserinin iktisadi niteliği ve toplumsal ve siyasal özellikleri konusunda açık-seçik bir fikre sahip olmalıdır; onların güçlü ve zayıf yanlarını bilmelidir; her sınıf ve tabakanın kendi bencil özlemlerini, kendi gerçek 'iç yapısını' gizlemek için kullandığı bütün parlak sözlerin ve safsataların anlamını kavramalıdır; belirli kurumların ve yasaların yansıttığı şu ya da bu çıkarların neler olduğunu ve bu yansımanın nasıl olduğunu anlamalıdır.** Ama bu 'açık-seçik tablo', herhangi bir kitaptan edinilemez. İşçi, bunu, ancak canlı örneklerden, belirli bir anda

çevremizde olup bitenlerin, herkesin üzerinde konuştuğu ya da birisinin fısıldadığı şu ya da bu olayda, rakamlarda, mahkeme kararlarında vb. belirenin sıcağı sıcağına teşhirinden edinebilir. Bu kapsamlı siyasal teşhirler, yığınları devrimci eylem bakımından eğitmenin zorunlu ve *temel* bir koşuludur.”

[Lenin: *Ne Yapmalı?*, s: 74-75, Dördüncü Baskı, Sol Yay.] (abç)

Marksist-Leninist literatürde, siyasal gerçekleri açıklama (teşhir), kitlelerin bilinçlendirilmesi yönündeki çalışmanın temel halkası durumundadır. Gerek işçi sınıfının sınıf bilincine ulaşması, gerekse halk kitlelerinin mevcut düzenin niteliğini gerçek boyutlarıyla kavrayabilmeleri, yani bilinçlenmeleri açısından siyasal gerçekleri açıklama çalışması, aynı zamanda devrimci örgütün temel çalışması durumundadır. Bu açık bir biçimde kavranıldığı andan itibaren, bütün sorun, siyasal gerçekleri açıklama faaliyetinin devrimci örgüt tarafından nasıl ve hangi araçlarla yürütüleceği sorusunda odaklanmaktadır. Böylece, devrimci örgütün **temel mücadele biçimi**, bu sorulara verilen yanıtlarla belirlenir.

Mahir Çayan yoldaş, *Kesintisiz Devrim II-III*'de, sorunu şöyle ortaya koymuştur:

“Oportünizmin her türü ile devrimci çizgi arasındaki temel farklılık, temel mücadele biçiminin seçilişinde ortaya çıkar. Bilindiği gibi hakim sınıflara karşı yürütülen proleter devrimci mücadele çok yönlüdür. Bu çok yönlülük literatürde iki ana başlık altında toplanır:

a) Barışçıl mücadele metodları (uzlaşıcı demek değildir)

b) Silahlı aksiyon metodları.

Emperyalizmin işgali altında olan ülkelerde emperyalizm ve oligarşiye karşı mücadele nasıl yürütülecektir? Oligarşi ile halkın memnuniyetsizliği ve tepkileri arasındaki suni denge hangi mücadele biçimi temel alınarak bozulacaktır? Halkı devrim saflarına çekmek için hangi mücadele metodunu temel olarak seçeceğiz? Geniş bir siyasal gerçekleri açıklama kampanyasının temel aracı hangi mücadele biçimi olacaktır?”

İşte bu bağlamda siyasal gerçekleri açıklama kampanyası, kitlelerin bilinçlendirilmesi için olmaz-sa-olmaz koşuldur.

THKP-C açısından, gerek suni dengeyi bozmanın, gerekse halk kitlelerini bilinçlendirip örgütlenmesinin temel mücadele biçimi silahlı propagandadır. Silahlı propaganda, **gerilla savaşının siyasal gerçekleri açıklama kampanyasının temel aracı** olarak ele alın-

masını ifade eder.

Mahir Çayan yoldaşın sözleriyle yinelersek:

“Emekçi kitlelerin ekonomik ve demokratik mücadelelerinin, oligarşik diktatörlük -isterse temsili görünüm içinde olsun- tarafından terörle bastırıldığı, merkezi otoritenin ordu, polisi, vs. ile 'dev' gibi güçlü olarak halk kitlelerine gözüktüğü, gizli işgalin var olduğu bu ülkelerde, kitlelerle temas kurmanın, onları geniş bir siyasal gerçekleri açıklama kampanyası ile devrim saflarına kazanmanın temel mücadele metodu silahlı propagandadır.”

İşte bu temel belirlemeler nedeniyle, siyasal gerçekleri açıklama kampanyasının yürütülmesi devrimci öncü için birincil dereceden önemlidir.

Ancak ülkemiz solunda egemen olan oportünizm ve pragmatizm, devrimci mücadelenin bu olmaz-sa-olmaz faaliyetini, yani siyasal gerçekleri açıklama eylemini, hemen her zaman tekil ve bireysel düzeyde yürütülen **günlük politik “konuşma”** düzeyine indirgemıştır. Dolayısıyla pratik faaliyette çalışan devrimci kadrolar, bütünsel bir bakış açısından uzak, tekil düzeyde saptayabildikleri ve kavrayabildikleri çerçevede değişik siyasal olaylarla ilgili açıklama ve “konuşma”ları kitleler arasında yapmakla sınırlı bir alana sıkışabilmektedirler.

Bu durum, kaçınılmaz olarak, siyasal gerçekleri açıklama eyleminin değişik yöntem ve araçlarla yürütülmesi ile bu eylemin temel yöntem ve araçlarının saptanması arasındaki ilişkinin bozulmasına, zaman zaman gerilla savaşının tek yöntem ve araç olarak kavranılmasına, ya da tersine, gerilla savaşını salt askeri bir faaliyet olarak değerlendirerek, bunun dışındaki araç ve yöntemleri, özellikle yayın faaliyetlerinin bu eylemin temeli olarak düşünülmesine neden olmaktadır.

Bu nedenle, öncelikle, siyasal gerçekleri açıklama kampanyasının, kitlelerin bilinçlendirilmesi ve örgütlenmesinin yönündeki çalışmaların temelini oluşturduğu ve bu kampanyaya örgütlenmesizin kitlelerin bilinçlendirilip örgütlenmesinin **olanaksız** olduğu kesinkes kavranılmalıdır. Konuyu kendimizi işçi

sınıfının bilinçlendirilmesi ve örgütlenmesi için ele alarak açalım.

Lenin'in açık biçimde ifade ettiği gibi, işçi sınıfının bilinci, siyasal bilinç olmalıdır ve şu ya da bu açıdan bir siyasal bilinç değil, sosyalist siyasal bilinç olmalıdır. Bir başka ifade ile, işçi sınıfı, kendi sınıf bilinci olarak sosyalist siyasal bilince sahip olduğu ölçüde, devrimin öncüsü ve yapıcısı olabilir. İşçi sınıfının böyle bir bilince sahip olabilmesi için, diyor Lenin, "*hangi sınıfları etkiliyor olursa olsun, zorbalık, baskı, zor ve suistimalin her türlüüne karşı tepki göstermede*" ve "*bunlara karşı, başka herhangi bir açıdan değil de, sosyal-demokrat [sosyalist] açıdan tepki göstermede eğitime*"de eğitilmeleri gerektiğini söyledikten sonra, işçi sınıfının "*öteki toplumsal sınıfların herbirini, entellektüel, manevi ve siyasal yaşamlarının bütün belirtilerinde gözleyebilmek için somut ve her şeyden önce günlük siyasal olgular ve olaylardan yararlanmasını öğrenmezlerse; eğer materyalist tahlil ve ölçütleri, nüfusun bütün sınıflarının, tabakalarının ve gruplarının yaşam ve eylemlerinin bütün yönlerine pratik olarak uygulamayı öğrenmezlerse*" "*gerçek bir sınıf bilinci*"ne sahip olamayacaklarını ortaya koyar.

"Karşımıza şu sorun çıkıyor: siyasal eğitim neyi içermelidir? Bu otokrasie karşı işçi sınıfı düşmanlığının propagandasından ibaret olabilir mi? Elbette ki hayır. İşçilere siyasal bakımdan ezildiklerini açıklamak yetmez (nasıl ki, onlara çıkarlarının işverenlerin çıkarlarına uzlaşmaz karşıtıta olduğunu açıklamak da yetmezse). Ajitasyon, bu baskının her somut örneği ele alınarak yürütülmelidir (tıpkı iktisadi baskının somut örnekleri etrafında ajitasyon yürütmeye başlamış olmamız gibi). Bu baskı toplumun çeşitli sınıflarını etkilediğine göre, kendisini yaşamın ve eylemin en çeşitli alanlarında -meslek, kamu, özel, aile, din, bilim vb. alanlarında- ortaya koyduğuna göre, otokrasinin siyasal teşhirini bütün yönleriyle örgütlemeye girişmeyecek olursak, işçilerin siyasal bilincini geliştirme görevimizi yerine getiremeyeceğimiz besbelli değil midir? Baskının somut belirtileri etrafında ajitasyon görevini yerine getirebilmek için, bu belirtileri teşhir etmek gerekir (nasıl ki ekonomik ajitasyonu yürütmek için fabrikalarda yapılan haksızlıkların teşhir etmek zorunluysa)."^[1]

Lenin, "bir gazete, sadece bir kolektif propagandacı ve kolektif ajitator değil, aynı zamanda kolektif bir örgütleyicidir de" olduğunu ifade ederken, bu faaliyetin temel aracı olarak siyasal bir gazeteyi ele alır.

Ama ülkemiz solunda çarpık olarak kavranılan bir nokta da burada bulunmaktadır.

Lenin, siyasal bir gazeteyi temel araç olarak ele alırken, tüm örgütsel faaliyetin bu gazete etrafında yürütülmesinden söz eder. Bir başka ifadeyle, "kolektif propagandacı ve kolektif ajitator" olarak siyasal gazete, yazılı propaganda ve ajitasyonu yürütürken, aynı zamanda kadroların kitle içinde çalışırken yürütecekleri propaganda ve ajitasyonun örgütlü ve merkezi bir biçimde yürütülmesini sağlar. Bu bağlamda, siyasal gazete, aynı zamanda kolektif bir örgütleyicidir. Yoksa, tek başına bir siyasal gazetenin çıkartılması ve bu yayın içinde propaganda ve ajitasyon yazılarının yer alması ve de bu yayının kadrolar tarafından dağıtılması (kitlelere ulaştırılması) Lenin'in ortaya koyduklarıyla bir ilişkisi yoktur.

Burada sorun, siyasal gerçekleri açıklama kampanyasının hangi araç temel olarak yürütüleceği sorunu değildir. İster klasik kitle mücadelesinde olduğu gibi temel araç siyasal bir gazete olsun, isterse silahlı propagandada olduğu gibi temel araç gerilla savaşı olsun, her durumda yerine getirilmesi gereken görev, siyasal gerçeklerin açıklanması ve bu yolla kitlelerin bilinçlendirilmesi ve örgütlenmesidir. Bunun hangi araç temel alınır olursa olsun, merkezi bir örgütlenme temelinde yerine getirilmesi esastır. Bu çerçevede, devrimci örgüt, propaganda ve ajitasyon faaliyetlerini merkezi olarak örgütlenmek zorundadır. Mevcut durumun doğru tahliline dayanan taktik belirlemelere uygun olarak yürütülecek olan siyasal gerçekleri açıklama kampanyası (yazılı ya da sözlü), devrimci mücadelenin odak noktasını oluşturur. Marksist-Leninist kavrayış, siyasal gerçekleri açıklama kampanyasının devrimci örgüt tarafından "**örgütlenmesi**"ni esas alır. Yoksa, tekil bireylerin günlük olayların teşhiri temelinde (kendi bakış açılarıyla ya da devrimci örgütün bakış açısıyla olsun), kitlelerle ilişki kurmaları ve bu alanda propaganda ve ajitasyon yapmaları söz konusu değildir. Aksi halde, kitlelerin dikkatleri, **mevcut durumun öne çıkardığı** siyasal gerçeklerden **farklı**, mevcut durum açısından **ikincil** konulara yöneltilerek, devrimci mücadelenin **örgütlü** yürütülmesini engeller. (Bu durum, düzen partilerinin dilinde "gündemi değiştirme" olarak ifade edilmektedir.)

Lenin, *Ne Yapmalı?*'de devrimci örgütün

[1] Lenin, *Ne Yapmalı?*, s: 74-75, Sol Yay. Birinci Baskı

faaliyeti, bütünselliği içinde ortaya koyduğu siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının işleyeceği konuları, malzemeyi nereden bulacağı sorusuna ise şöyle yanıt vermektedir:

“Ama bu ‘açık-seçik tablo’, herhangisi bir kitaptan edinilemez. İşçi, bunu, ancak canlı örneklerden, belirli bir anda çevremizde olup bitenlerin, herkesin üzerinde konuştuğu ya da birisinin fısıldadığı şu ya da bu olayda, rakamlarda, mahkeme kararlarında vb. belirenin sıcağı sıcağına teşhirinden edinebilir. Bu kapsamlı siyasal teşhirler, yığınları devrimci eylem bakımından eğitiminin zorunlu ve *temel* bir koşuludur.”

Tüm bunlar, işçi sınıfının sosyalist siyasal bilince ulaştırılması açısından zorunlu ve temel faaliyetlerdir. Siyasi gerçekleri açıklama kampanyası, salt o anda öne geçen siyasi bir olayın gerçek niteliğinin kitlelerce kavranılmasını sağlamakla **sınırlı** değildir. Bu kampanya, sonal olarak, kitlelerin siyasal bilince (işçi sınıfı sözkonusu olduğunda sosyalist siyasal bilince) ulaştırılmalarını hedefler. Böylece, siyasal bilince ulaşmış olan kitleler, gerek kendi buldukları yerlerde, gerekse ülke çapında gelişen siyasal olayları değerlendirebilecek ve gerçek niteliğini saptayabilecek bir bilince sahiptirler. Bu andan itibaren, egemen sınıfların (emperyalizm ve oligarşinin) her türden politik manevraları ya da politik propagandaları kitleler üzerinde etkili olamaz. Ka-

çınılmaz olarak, bu kitleler devrimin kitlesi olarak tarih sahnesinde yerlerini alırlar.

Ülke çapında, merkezi ve örgütlü olarak yürütülen siyasi gerçekleri açıklama kampanyasında devrimci kadroların propagandacı ve ajitator olarak çalışma tarzlarını ise Lenin şöyle ortaya koyar:

“Kısacası, propagandacı ‘birçok düşünceyi’ vermelidir, o kadar çok ki, bu düşünceler birbirleriyle bağlantılı bir bütün olarak ancak (nispeten) az sayıda kimseler tarafından anlaşılabilir olacaktır. Aynı konu üzerinde konuşan ajitator ise en çarpıcı ve en çok bilinen bir olguyu, diyelim işsiz bir işçinin ailesinin açlıktan ölmesine, artan yoksullaşmayı, vb. örnek olarak ele alacak, ve herkesin bildiği bu olgudan yararlanarak ‘yığınlara’ *tek bir düşünceyi*, örneğin servet artışıyla yoksulluğun artışı arasındaki çelişkinin saçmalığı düşüncesini iletme yolunda çaba harcayacaktır; ve bu çelişkinin daha tam bir açıklamasını propagandacıya bırakarak, bu göze batan haksızlığa karşı yığınlar arasında hoşnutsuzluk ve öfke *yaratmaya* çalışacaktır. İşte bu yüzden ki, propagandacı, genellikle, *yazı yazarak* görevini yerine getirir; ajitator ise *konusarak*. Propagandacının özelliklerinin ajitatorunkinden farklı olması gerekir.”

Pasha el değiştirdi

Alarko Holding, 'Biz üç ay faaliyet gösterecek bir tesis istemiyoruz' diyerek, Pasha Disco'yu Buddha Bar'ın sahibi Şefik Özbek'e devretti

EYLEM TÜRK

TELEFON: (0212) 505 82 48
E-MAIL: info@eylem.com.tr

Alarko Holding bünyesinde yapılacak diğer yıldır faaliyet gösteren İstanbul'un göze kokanlarından Kurumcu Pasha Disco'nun işletmesi Buddha Bar'ın sahibi Şefik Özbek'e geçti.

Alarko Holding Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Alaton, turizm alanında yeni yatırımlara yöneleceklerini belirterek, "Biz Pasha gibi üç ay faaliyet gösterecek tesis istemiyoruz. Ötesicilik ve sağlık turizmi konularında yeni tesisler açmayı planlıyoruz. Grup bünyesinde 26 sinema salonu bulunuyor. Bir yıl içinde sayısını 52'ye çıkaracağız" dedi.

Taksim'e kışık otel

İstanbul Taksim'de de kalık bir otel açmayı planladıklarını belirten Alaton, ocak ayındaki beş yıla tutulan 35 milyon dolarlık yatırım yapacaklarını açıkladı.

Hillside Kuleleri'nin, "Pasha" ismiyle Avrupa'da ses getirecek yeni projelerde kullanmaya hazırladıklarını söyleyen Alaton, ayrıca, Hillside City Club - Etiler ve Hillside 2000'den sonra dev bir konutlu dağa hizmet sokacaklarını söyledi.

İstanbul'da gençlerin yaz aylarında yoğun ilgi gösterdiği disco restoran Pasha için Buddha Bar'ın sahibi Şefik Özbek'in Alarko Holding'e ödediği işletme bedeli konusunda hiçbir açıklama yapılmıyor. Alarko

Holding, Pasha ile diğer yıldır sürdüğü eğlence faaliyetini bu yıl Buddha Bar'a bırakırken, bir daha bu alana girmeyi düşünmüyor. Holding, ağırlıklı spor, sinema ve otelcilik yatırımlarını verecek.

Konunun daha da somutlaşması açısından bir örnek olarak *Milliyet* gazetesinin 7 Mayıs 2000 tarihli sayısında Ekonomi sayfasında yer alan “**Pasha El Değiştirdi**” haberini alalım.

Gazetenin haberinde şunları okuyoruz:

“Alarko Holding bünyesinde yaklaşık dokuz yıldır faaliyet gösteren İstanbul’un gözde mekanlarından Kuruçeşme Pasha Disco’nun işletmesi **Buddha Bar’ın sahibi** Şefik Özbek’e geçti.

İstanbul eğlence hayatına **yepyeni bir konsept kazandıran** Pasha’nın işletme devrinin, holdingin turizm grubunun bir kararı olduğunu açıklayan Alarko Holding Yönetim Kurulu Başkanvekili **İshak Alaton**, bu operasyonu yüzde 100 desteklediklerini kaydetti.” (abç)

Bu haberde birden çok konu sözkonusudur. Bir yandan “eğlence hayatına yepyeni bir konsept kazandıran” Alarko Holding’in diskotek ve bar sahipleriyle ilişkileri olduğu açık seçik görünürken, diğer yandan Alarko Holding sahiplerinden İshak Alaton’un “yepyeni konsept” sahibi oluşu sözkonusudur.

Birincisi, “mafya-siyaset-devlet” vb. türünden ifade edilen ilişki zinciri hakkında “medya”da her türden haber ve yazı yayınlanmışken, “mafya-işadamları” ilişkisinin dikkatlerden kaçırıldığı gerçeğini ifade etmektedir. Oysa, son yıllarda ortaya çıkan ve günlük “medya”ya yansıyan “mafya” ilişkilerinin tamamının **para ilişkisi** olduğu, “mafya” işlerinin 1980 sonrasında özellikle “**çek-senet tahsilatı**” ile yaygınlaştığı, dolayısıyla bunların “iş-dünyası” ile ilgili olduğu sık sık “medya”ya yansımış olmakla birlikte, konunun bu yanının fazlaca gündeme getirilmediği açıktır. Öte yandan, ülkemiz somutunda “mafya” adı verilen çevrelerin asıl faaliyet alanının bar, pavyon, kumarhane vb. olduğu, yani “eğlence hayatı” olduğu ise herkesin bildiği bir gerçektir. Bu bağlamda, Alarko Holding’in 9 yıllık “Pasha disco” faaliyetinin kimlerle nasıl bir ilişki ile sürdürüldüğü somut olarak bilinemeseyse bile (ki bunlar saptanarak açığa vurulmalıdır), “gayri-meşru alem”le ilişki içinde olduğu açığa çıkmaktadır.

İkinci olarak, İshak Alaton’un “yepyeni bir konsept” sahibi olarak, pekçok alanda adının sıkça duyulur olmasıdır. Ve herkesin anımsayabileceği gibi, İshak Alaton, bundan 9 yıl önce Zonguldak kömür madenlerinin kapatılmasının baş savunucusu olarak kamuoyunun karşısına çıkmış ve “yepyeni bir konsept”le, Zonguldak kömür madenlerinin kapatılarak, işsiz kalacak maden işçilerinin “**somon balı-**

ğı” yetiştirmeye yöneltilmesini savunmuştur.

“Yepyeni konsept sahibi” İshak Alaton’un oligarşinin önde gelenlerinden olduğu gözönüne alındığında, kendi hakları için 1989 başında ülkemizin yakın tarihinin en büyük işçi eylemi olan Zonguldak maden işçilerinin yürüyüşü karşısında “somon balığı projesi”nin, eylemli işçi kitlelerini pasifize etme amacı güttüğü ortadadır. Öte yandan “eğlence hayatına yepyeni bir konsept kazandıran Pasha disco”nun ise, 1980’den beri sürdürülen depolitizasyon faaliyetlerinin “yeni bir konsept”i olmasa bile, ayrılmaz bir parçası olduğu da açıktır. Politikadan uzak tutulmaya çalışılan gençlik kitlesinin disco vb. yerlere yöneltilmeleri herkesin çok iyi bildiği bir gerçektir. Bunun bizzat oligarşinin kendisi tarafından finanse edildiği ve bizzat işletildiği, Pasha disco haberiyle açıkça sergilenmiş olmaktadır.

Öte yandan 3 Ağustos 1998 tarihli Milliyet gazetesinde şöyle bir haber yer almaktadır:

“Doğu’ya kayınpeder-damat projesi

İşadamı İshak Alaton, kızı Leyla Alaton’un eşi balık ihracatçısı Mehmet Günyeli ile birlikte Atatürk Barajı başta olmak üzere suni göllerde tatlısu levreği ve kerevit üretecek

İşadamı İshak Alaton, değişik ve orijinal projeleriyle gündeme gelmeyi seven bir işadamı. Alaton, ünlü ‘Somon Projesi’nden sonra şimdi de damadı ile birlikte Atatürk Barajı’nda levrek projesine giriyor. Kızı Leyla Alaton’un yeni evlendiği eşi genç işadamı Mehmet Günyeli’yi ‘tam kafama göre damat’ diye nitelendiren İshak Alaton, hemen uygulanacak bir Güneydoğu Anadolu projesi hazırladıklarını söyledi. Projenin esası, başta Atatürk Baraj Gölü olmak üzere iç havzalarda tatlısu levreği (sudak) ile kerevit üretimi ve ihracatına dayanıyor.”

Böylece, İshak Alaton’un “yepyeni konsept”lerinin en popüler olan “somon balığı projesi”nin, aynı zamanda Alarko Holding’in yeni yatırım alanı olan “balık ihracatı”yla ilişkisi açıkça görüldüğü gibi, amacın hiç de Zonguldak kömür madenlerinin “zarar” etmesi olmadığını göstermektedir. (Bilindiği gibi, Zonguldak, İshak Alaton’un bu yeni yatırım için, yani “balık ihracatı” için en elverişli liman kenti durumundadır.)

Tüm bunlarla birlikte 1998 yılında Alarko Holding’in “dünyanın önde gelen ısıtma ve soğutma sistemleri üreticisi”, Hollanda “yasalarına göre kurulmuş”, Amerikan Carrier

yazısıdır.

Yalçın Doğan, bu yazısında İş Bankası ile İtalyan Telecom'un oluşturduğu konsorsiyumun GSM ihalesine katılması olayını işlerken, İş Bankası yönetiminde yer alan CHP'nin parti

Günlük

YALÇIN DOĞAN

ydojan@vilijet.com.tr

“CHP’ye onuru kalıyor”

Vasiyetname 5 Eylül 1938 tarihli. Atatürk burada CHP ve İş Bankası arasında şu bağlantıyı kuruyor: **“Sahibi bulunduğum bütün nakit ve hisse senetleriyle Çankaya’daki menkul ve gayrimenkul envanlimi CHP’ye, gelecek-teki şartlarla terk ve vasiyet ediyorum.**

Nakit ve hisse senetleri, simdiiki gibi İş Bankası’nda nemalandırılacaktır.”

Vasiyetnamenin CHP açısından anlamını, diñi CHP Genel Başkanı Altan Öymen’e soruyorum. Öymen: **“Bu vasiyetle Atatürk, Çankaya’daki mal varlığını ve parasını CHP’ye bırakıyor. Bu paranın İş Bankası’nda nemalandırılmasını istiyor. Bu geçişte yanlış anlaşılırdı. 1953’te DP iktidarı, 1981’de de 12 Eylül yönetimi partileri kapatmış zaman, CHP’nin mallarına el koymak istedi. Ancak, CHP’nin buradaki rolü, vasiyetin bekliliğini yapmaktır. CHP buradan tek kuruş almıyor. CHP’ye sadece, yapılan işlerin onuru kalıyor.”**

Aynı vasiyette yer alan bir başka maddede: **“Her sene nemadan mütebaki miktarda yarı yarıya Türk Tarih ve Dil Kurumlarına tahsis edilecektir.”**

Buna göre, İş Bankası’nın karının artmasının CHP’ye değil ama, Türk Tarih Kurumu (TTK) ile Türk Dil Kurumu’na (TDK) yararı var.

TTK, TDK da kârli

İş Bankası Yönetim Kurulu’nun CHP’li üyeleri cep ihalesini destekliyor ve hatta **“ihalede atak olunmasını”** istiyor.

Bu aslında CHP’ye bazı çevrelerin yönelttiği **“çağış ayak uyduramıyor”** eleştirisini tümüyle tekdip ediyor. Bir adım ötesinde, vasiyetten aldığı güçle, İş Bankası’nın TTK ve TDK’ya ödemesi gereken kar payını denetliyor.

Buna karşılık, TTK’nin iddiasına göre, **“İş Bankası yeterli oranda kar payı aktarmıyor.”**

CHP şimdi bu görevi üstleniyor. İş Bankası büyürken, vasiyetname gereği, ödeceği karın belli bir payını TTK ile TDK’ya aktaracağına göre, CHP bu payı denetlemekle görevli. Yani, ihalelerden TTK ile TDK da kârli çıkıyor.

Cep ihalesiyle birlikte, **CHP çağış bir profil çiziyor.** Ayrıca, İş Bankası’nın dağıtacağı kar payını **“izleyeceğim”** belirtiyor.

olarak “özellemeye karşı” olmasına rağmen İşbankası’nın bu ihaleye katılmasını onaylamasına “övgu”de bulunmaktadır. Tüm sosyal-demokrat iddiasına, “halkçı” söylemine karşı CHP’nin “çağış bir profil” çizmesinden söz eden Yalçın Doğan, ülkemizin kaynaklarının “özellemeye” adıyla emperyalist tekelere peşkeş çekilmesinin üstünü örtmeye çalışmaktadır. Ve bunu yaparken, aynı za-

manda CHP’nin kitleler karşısındaki görünümü ile gerçek niteliği arasındaki açık çelişkiyi de gizlemeye çalışmaktadır. Öyle ki, “özellemeye” karşı tek düzen partisi durumundaki CHP’nin tüm yönetiminin açık bir biçimde “özellemeye” yanlısı oluşları arasındaki çelişkiyi görenlere, bunun önemli olmadığını, tersine bu tutumun “CHP’ye onur” kazandırdığını demagojik bir biçimde yazarak, açık bir **ideolojik** tutum sergilemektedir.

Yalçın Doğan’ın içinde bulunduğu “globalizm” yandaşları ve propagandistleri, İş Bankası’nın İtalyan Telekomu ile birlikte GSM ihalesinde en yüksek fiyatı vermesinin, İş Bankası’nın kârını artıracığını ve dolayısıyla Atatürk hisselerinin kâr payının artacağını ve bunun sonucunda ise Türk Tarih Kurumu ile Türk Dil Kurumu’nun “gelir”lerinin yükseleceğini ve bunların “Türk” tarihine ve diline daha “iyi” hizmetler sunacağını, dolayısıyla “vatan ve millet için hayırlı hizmetler” yapılacağını söyleyerek ve bu mantığı savunarak, emperyalizmin ülkemizi sömürmesinin sanıldığı kadar “kötü” olmadığı fikrini yerleştirmeye çalışmaktadırlar. Yalçın Doğan gibilerinin yerleştirmeye çalıştığı mantığa göre, emperyalist tekelin ülkeye girişleri her ne kadar ülkenin sömürülmesine neden olsa da, onların yaratmış olduğu yeni iş olanakları ve kendi kârlarından dağıttıkları küçük kıymetler “ülke için hayırlı” olacaktır!

Bu örneğimiz, açık biçimde ideolojik ve politik saptırmaları ve bunların demagojik bir biçimde sunulmasını göstermektedir.

İşte siyasi gerçekleri açıklama kampanyası böylesine somut temeller üzerinde yürütülmek durumunda.

“Bir sosyal-demokrat haline gelebilmesi için, işçi, toprakbeyi ile papazın, yüksek memur ile köylünün, öğrenci ile serserinin iktisadi niteliği ve toplumsal ve siyasal özellikleri konusunda açık-seçik bir fikre sahip olmalıdır; onların güçlü ve zayıf yanlarını bilmelidir; her sınıf ve tabakanın kendi bencil özlemlerini, kendi gerçek ‘iç yapısını’ gizlemek için kullandığı bütün parlak sözlerin ve saf-sataların anlamını kavramalıdır; belirli kurumların ve yasaların yansıttığı şu ya da bu çıkarların neler olduğunu ve bu yansıtmaların nasıl olduğunu anlamalıdır.”

Lenin’in bu belirlemesi, işçi sınıfının toplumun tüm kesimlerinin, diğer tüm sınıflarının niteliğini açık-seçik kavramasının zorunlu olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bağlamda,

özellikle küçük-burjuvazinin ve küçük-burjuva aydınlarının (entellektüellerinin) niteliklerinin sergilenmesi, devrimci örgüt açısından ideolojik olduğu kadar, işçi sınıfının sosyalist siyasal bilince ulaştırılması açısından da önemlidir. Özellikle küçük-burjuvazinin ve aydınlarının 12 Eylül 1980 askeri darbesiyle birlikte oligarşiye yedeklendikleri ve buna paralel olarak devrimcilere ve devrimci mücadeleye karşı yoğun bir faaliyet içinde buldukları bir dönemde, bunların niteliklerinin ideolojik ve politik olarak teşhir edilmesi daha da önem kazanmıştır.

Küçük-burjuva aydınlarının 1980 sonrasında Amerikan emperyalizminin “demokrasi projesi” çerçevesi içinde satın alınmışlıkları en temel olgudur. Öte yandan, ülkemiz solundaki her türden lümpen-arabesk kültür ve söylemin en etkili unsuru durumunda olan bu küçük-burjuva aydın kesim (entellektüeller), “kadın sorunu”, “çevre sorunu” vb. konuları öne çıkartarak, yeni yetişen devrimci kuşağı önemli ölçüde etki altına almışlardır. Bu etkinin en önemli sonuçları ise, sosyal ilişkiler alanında ortaya çıkmıştır. “Entel barlar”la başlayan, giderek “her gece Bodrum” söylemiyle yaygınlaştırılan bu sosyal ilişkiler, hemen her düzeyde alabildiğine çürümüşlüğü, yozlaşmayı dışa vurmaktadır. Kitleler tarafından “solcu” olarak bilinen bu kişilerin başını çektiği ve yaygınlaştırdığı çürümüş, yozlaşmış sosyal ilişkiler, kaçınılmaz olarak kitlelerin devrimcilere olan güvenini önemli ölçüde aşındırmıştır. 1980’e kadar, bilimden ekonomiye, sanattan kültüre kadar her alanda etkin durumda bulunan Marksizm-Leninizmin bu ideolojik hegemonyası, bu ilişkiler içinde ve bu ilişkilerin sürdürülüşüyle bozulmuş ve **küçük-burjuvazinin yozlaşmış kavrayışı egemen kılınmıştır.**

Ülkemiz devrim hareketinin gelişimi, kimi durumlarda, kendisini bu küçük-burjuva entellektüel kesimden tümüyle ayırabilmesine ve bunlarla kendi arasına kesin çizgiler çekebilmesine bağlı olmaktadır. Bu nedenle, küçük-burjuva aydınlarının her türden ilişkileri, söylemleri ve kavrayışları açık biçimde ortaya konulmalı ve bunların sınıfsal nitelikleri, emperyalizmin günümüzdeki ideolojik propagandasıyla bağlantıları sergilenmelidir.

Bu küçük-burjuva aydın kesimin içinde bulunduğu çürümüşlük ve yozlaşmaya ilişkin en somut örnek, yine Mayıs başlarında gazetelere yansıyan “**Aydınlar da soyunur**” başlığı ile verilen “32 Büst” kitabıyla ortaya çıkmıştır.

Nejat Yavaşoğulları, Serra Yılmaz, Faruk Malhan, Şakir Eczacıbaşı, Sarkis, Murathan

Mungan, Ayşe Erkmen, Paul McMillen, Hilmi Yavuz, Sezer Duru, Barış Pirhasan, Haydar Karabey, Beklan Algan, Kerem Kurdoğlu, Ayşe Çağlar, Yurdaer Altıntaş, Aykut Köksal, Mustafa Taviloğlu, Naz Erayda, Melih Fereli, Ömer Madra, Gülsüm Karamustafa, Fatih Özgüven, Babür Tongur, Mustafa Avkıran, Arif Çağlar, İnci Asena, Edhem Eldem, Dikmen Gürün, Sadık Karamustafa, Orhan Silier, Kutluğ Ataman adlı küçük-burjuvalar “sınırlı sayıda basılan” bir kitap için “özel olarak” çıplak poz vermişlerdir. Bunların kaçının yeni yetişen devrimci kuşak üzerinde etkisi olduğu, kaçının “legalleşmiş sol” ile ilişki içinde olduğu, şüphesiz bu ilişki içinde olanlar tarafından bilinmektedir. Ancak bu küçük-burjuvaların çürümüşlükleri, yozlaşmışlıkları bu olayla açık seçik ortaya çıkmıştır. Bundan sonrası, bunların **tecritidir.**

Lenin, siyasi gerçeklerin teşhirine yönelik propaganda ve ajitasyon çalışmalarının gelişimini ise şöyle ortaya koyar.

“Pratik eylemin bunlardan ayrı olarak bir üçüncü alanını ya da bir üçüncü işlevini bulup çıkarmak, ve ‘yığınları, belirli, somut bir eyleme çağırma’yı bu işlevin içine dahil etmek, düpedüz saçmalaktır; çünkü, tek başına bir eylem olarak çağrı, ya teorik incelemenin propaganda broşürünün, ajite edici söylevinin doğal ve kaçınılmaz tamamlayıcısıdır, ya da salt bir yürütme işlevini temsil eder. Örneğin, Alman sosyal-demokratlarının tahıl gümrüklerine karşı girişmiş buldukları mücadelelerini ele alalım. Teorisyenler, diyelim ki, ticari antlaşmalar ve serbest ticaret için mücadele ‘çağrısı’ ile birlikte gümrük siyaseti üzerine özel incelemeler kaleme alıyorlar. Propagandacı aynı şeyi bir dergide, ajitator de halkın önünde verdiği söylemlerde yapıyor. Şu anda, yığınların ‘somut eylemi’, tahıl gümrüklerinin artırılmasına karşı bir dilekçenin imzalanarak Reichstag’a sunulması biçimini alıyor. Bu eyleme çağrı, dolaylı olarak teorisyenlerden, propagandacıardan ve ajitatorlerden gelmektedir, ve dolaysız olarak da fabrikalarda ve evlerde dilekçeyi dolaştırıp imza toplayan işçilerden gelmektedir.”

Tüm bunlar yapılabildiği ve yapıldığı koşullarda, kitlelerin bilinçlendirilmesi ve örgütlenmesi kaçınılmaz bir sonuçtur. Burada asla unutulmaması gereken temel halka, bu siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının, tekil, bireysel bir faaliyet alanı olmayıp, örgütlü ve

merkezi bir faaliyet olarak yürütülmesi gerektiğidir. Bu öylesine kesindir ki, herhangi bir anda ortaya çıkan somut bir olayın niteliğinin doğru bir biçimde ortaya konulabilmesi için, bu olayın dünden bugüne gelişimi ele alınmak zorundadır. Bunun yapılabilmesi için ise, olayların sistemli ve düzenli olarak izlenmesi, değerlendirilmesi ve ilişkilendirilmesi zorunludur. Bu ise, sadece merkezi bir örgütlenmeyle gerçekleştirilebilir.

Diyebiliriz ki, kitlelerin bilinçlendirilmesi ve örgütlenmesi gerçekleştirilmeden devrimin gerçekleştirilmesi olanaksızdır. Kitlelerin bilinçlendirilip örgütlenmesi ise, siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının örgütlenmesi ve yürütülmesi ile olanaklıdır. Bu siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının, temel ve tali her türlü araç ve yöntem kullanılarak, toplumsal yaşamın her alanında yürütülmesi gerekmektedir. Ülkemizde uzun yıllar egemen olmuş olan revizyonizm ve oportünizmin, siyasi gerçekleri açıklama kampanyasına ilişkin olarak yaratmış olduğu her türden yanılsama ve sapma, aynı zamanda bu kampanyanın ülkemizde doğru bir biçimde kavranılmasını ve yürütülmesini de engellemiştir. Bunun en önemli sonucu ise, silahlı propagandanın yürütülmesinde gerilla savaşının salt askeri bir eylemler dizisi olarak kavranılmış olması ve siyasi gerçekleri açıklamanın haftalık ya da 15 günlük bir dergi etrafında yapılan legal bir örgütlenmenin işi olarak düşünülmesidir. Böylece **silahlı propaganda salt askeri eylem düzeyine indirgenirken, tüm politik faaliyet klasik politik kitle mücadelesinin yürütülmesi olarak kavranılmaya başlanmıştır.** Bunun en somut ifadesi ise, silahlı propagandanın kitleleri bilinçlendirip örgütlemeyeceği; kitlelerin bilinçlendirilmesi ve örgütlenmesinin klasik politik kitle mücadele biçimiyle gerçekleştirileceği yargısıdır.

Mahir Çayan yoldaş, bu yargının niteliğini şöyle ortaya koyar:

“Bu görüş, şehir proletaryasının anahtar rolü oynadığı ayaklanma ile sonuca gidilen Sovyet devriminde olduğu gibi evrim aşamasını uzun, devrim aşamasını ise kısa bir aşama olarak gören görüştür.

Bu mücadele biçimini temel alan örgütler giderek, devrimci-milliyetçilerin koltuğu altına girecek ve onların yönetiminin ülkede demokratik hak ve özgürlükleri sağlayacağını ve bu ortam-

da da, ekonomik ve demokratik mücadelelerin etrafında kitleleri örgütleyip bilinçlendireceklerini düşüneceklerdir.”

1970’lerin en hızlı “proleter devrimci”leri olan D. Perinçek ve şürekasının, PKK’nin ve diğer legalleşmiş solun bugün geldikleri noktada bu belirlemenin ne denli doğru olduğunu açık biçimde ortaya koymaktadır.

Silahlı propaganda çerçevesinde yürütülen şehir ve kır gerilla savaşı, siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının temel unsuru durumdadır. Gerçekleştirilen gerilla eylemleri, siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının temel unsuru olarak, kitlelerin dikkatini bu siyasi gerçeklere yöneltir. Gerek gerillaların bizzat gerçekleştirdikleri ajitasyon ve propaganda çalışmaları, gerekse gerçekleştirilen silahlı eylemler üzerinde yükselen ajitasyon ve propaganda faaliyetleri Öncü Savaşının temelini oluşturur. Suni dengenin bozulmasına yönelik her eylem, aynı zamanda siyasi gerçeklerin teşhirine yönelik bir eylem durumundadır.

“Silahlı propaganda, belli bir devrimci stratejiden hareketle, emekçi kitlelere elle tutulur, gözle görülür maddi ve somut eylemlerden hareketle, soyuta gider. Maddi olaylar etrafında siyasi gerçekleri açıklayarak, kitleleri bilinçlendirir, onlara politik hedef gösterir...”

Silahlı propaganda, kır ve şehir gerilla savaşı ile psikolojik ve yıpratma savaşını içerir.

Temel mücadele biçiminin bu şekilde ele alınması, elbetteki öteki mücadele biçimlerinin ihmal edilmesi demek değildir. Silahlı propagandayı temel alan örgüt, öteki mücadele biçimlerini de gücü oranında ele alır. Ancak öteki mücadele biçimleri **talidir.** Silahlı propaganda temel mücadele biçimidir...

Klasik politik kitle mücadelesi ile silahlı propaganda birbirini izler ve birbirinin içinde, birbirine bağımlıdır, her biri diğerini karşılıklı etkiler.

Silahlı propagandanın dışındaki öteki politik, ekonomik, demokratik mücadele biçimleri silahlı propagandaya tabidir ve silahlı propagandaya göre biçimlenirler.” (Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*)

KADİR MANGA ALPASLAN ÖZDOĞAN SİNAN CEMGİL

30 Mayıs 1971 / Nurhak

TÜRKİYE HALK KURTULUŞ ORDUSU

KURUCU VE ÖNDERLERİ

6 Mayıs 1972 /Ankara

YUSUF ASLAN

DENİZ GEZMİŞ
HÜSEYİN İNAN

TÜRKİYE HALK KURTULUŞ PARTİSİ-CEPHESİ

**İlk Genel Komite Üyesi
HÜSEYİN CEVAHİR**

*1 HAZİRAN 1971
İSTANBUL/MALTEPE*

1947'de Tunceli'de doğdu. Yüksek öğrenim için Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesine girdi. Burada devrimci gençlik hareketlerine katıldı. Dev-Genç içinde yer alan Hüseyin yoldaş, Mahir Çayan yoldaşla bu mücadele içinde tanıştı. THKP-C'nin oluşum sürecinde yer aldı ve kurucularından oldu. Oluşturulan ilk Genel Komite'de yer alarak, Doğu Anadolu Bölge Sorumluluğu'nu üstlendi.

THKP-C'nin 1971 yılında başlattığı Öncü Savaşının ilk evresinde gerçekleştirilen merkezi eylemlerin içinde yer aldı. İstanbul'da şehir gerillasının yaratılması amacıyla alınan karar üzerine Mahir yoldaşla birlikte buraya geçti. Has'ların günlük gelirlerinin kamulaştırılması ve Siyonist ajan E. Elrom'un tutsak alınması eylemlerine katıldı.

Elrom eylemi üzerine oligarşinin başlattığı kuşatma ve imha operasyonu sırasında, 29 Mayıs 1971'de Mahir yoldaşla birlikte İstanbul-Maltepe'de kuşatıldılar. Bu iki "adalı"nın üç gün süren kuşatması, 1 Haziran günü başlatılan operasyonla sonlanırken, Cevahir yoldaş şehit düştü, Mahir yoldaş ağır yaralı olarak tutsak edildi.

Cevahir yoldaşın sanat ve kültür üzerine yayınlanmış çeşitli yazılarının yanında, Küba Devrimi üzerine bir yazısı bulunmaktadır.

1960 yılında Kars'da doğdu. 1977'de devrimci mücadeleye THKP-C/HDÖ saflarında katıldı. 1977-1979 yılları arasında Kars bölgesinde örgütsel faaliyette bulunan "Dede", bu dönemde faşist milis güçlere karşı THKP-C/HDÖ'nin gerçekleştirdiği silahlı eylemlerde yer aldı. MHP Kars İl Başkanı'nın cezalandırılması eylemine katıldı. 12 Eylül askeri darbesi koşullarında tutsak edildi. 1986 yılına kadar Selimiye, Metris, Sağmalcılar ve Erzurum Askeri Cezaevlerinde yattı.

1986 yılında tutsaklığı sona erer ermez pratik örgütsel faaliyet içinde yer aldı. THKP-C/HDÖ'nin 1991-1993 yılları arasında gerçekleştirdiği "30 Mart-Kızıldere Harekâtı" (1991); "Eylül Harekâtı" (1992) ve "15 Mart Harekâtı" (1993) içinde yer aldı. THKP-C/HDÖ İstanbul İl Komitesi üyesi olan "Dede" yoldaş, bir şehir gerillası olarak savaşın tüm zorluklarına ve olanaksızlıklarına rağmen üstlendiği görevleri yerine getirmekte tereddüt etmedi.

9 Mayıs 1993 Pazar günü saat 12'de İstanbul/Fatih'teki örgüt evinin oligarşinin zor güçlerince basılmasıyla başlayan çatışmada şehit düştü.

AĞADEDE SARIKAYA

1960/KARS
9 MAYIS 1993/İSTANBUL

1963 yılında Kayseri'de doğdu. Daha henüz Ortaokul sıralarındayken devrimci mücadeleyle tanıştı. THKP-C/HDÖ sempatisini olarak örgütsel çalışmalarda kendisinden istenen her şeyi yerine getirmek için olanca gücüyle çalıştı. Örgüt saflarında ortaya çıkan II. Sağsapmanın yarattığı kargaşa içinde bir süre Kayseri ile sınırlı bir ilişki içinde bulundu. 1979 sonlarında bu sağcı unsurlara yönelik polis operasyonunda tutsak edildi. Ankara/Mamak cezaevinde yattı. Tutsaklığının ilk gününden itibaren örgütle bağlantı kurdu ve THKP-C/HDÖ'nin örgütsel işleyişine dahil edildi. 1981'de tutsaklığı sona erdikten sonra değişik kentlerdeki örgüt üyeleri arasında bağlantıların kurulmasında çalıştı. Her koşulda cezaevindeki tutsak yoldaşlarıyla bağlantı kurmayı başardı. Bu görevlerini 1986 yılına kadar aksatmadan sürdürdü. İşkenceler sonucu böbreklerinde meydana gelen rahatsızlık nedeniyle, Ankara'da kaldırıldığı hastanede yapılan ameliyat sırasında narkoz komasına girerek 21 Mayıs 1986'da yaşamını yitirdi.

LEYLA DOĞAN

1963/KAYSERİ
21 MAYIS 1986/ANKARA

**TKP/M-L VE TİKKO
KURUCUSU VE ÖNDERİ
İBRAHİM KAYPAKKAYA**

*18 MAYIS 1973
DİYARBAKIR*

1949 yılında Çorum'da doğdu. İlkokulu bitirdikten sonra Hasanoğlan Öğretmen Okulu'na girdi. Burayı bitirdikten sonra İstanbul Çapa Yüksek Öğretmen Okulu'na başladı. Aynı zamanda İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi-Fizik Bölümü öğrencisi olan Kaypakkaya, sol düşüncelerle burada tanıştı. Mart 1968'de Çapa Fikir Kulübü'nün kurucuları arasında yer aldı. Çapa Fikir Kulübü'nün başkanı olan Kaypakkaya, 6. Filo'ya karşı bildiri yayınladığı gerekçesiyle Kasım 1968'de okuldan atıldı.

FKF ve TİP içinde ortaya çıkan ayrışmada MDD kesiminde yer aldı. İşçi-Köylü gazetesinin İstanbul'daki bürosunda çalışan Kaypakkaya, Aydınlık ve Türk Solu dergilerine yazılar yazdı. Aydınlık içinde meydana gelen ayrışmada D. Perinçek'in başını çektiği PDA saflarında yer aldı. 1972 yılına kadar PDA (TİİKP) saflarında çalıştı ve DABK üyesi olarak görev yaptı. Bu tarihte PDA oportünistleriyle yolları ayrıldı. D. Perinçek ve çevresinin revizyonist ve oportünist olduklarını söyleyen Kaypakkaya, ayrılık sonrasında TKP/ML-TİKKO'yu kurdu.

TKP/ML faaliyetlerinin yoğunlaştığı Dersim bölgesinde mücadele ederken, 24 Ocak 1973'de Vartinik mezrasında oligarşinin resmi zor güçleri tarafından sarıldı. Çatışma sırasında Ali Haydar Yıldız şehit düşerken, Kaypakkaya yaralı olarak çatışma alanından uzaklaştı. Ancak beş gün sonra kendisinin kaldığı köydeki bir öğretmenin ihbarıyla yakalandı. Dört ay süren işkencelerde hiçbir şeyi kabul etmedi ve bu işkenceler sonucu 18 Mayıs 1973'de şehit düştü.

Onun işkencedeki kararlı tutumu tüm devrimciler için bir örnek olmuştur.

“Vatan, Millet, Sakarya...” “Kanıt, Sav ve Tez”

“... kavramların doğru ve yerinde kullanılması marksizmde, marksist felsefede hayati öneme sahiptir. Burada sözü Louis Althusser'e bırakalım: “Felsefe halkın teori alanındaki sınıf mücadelesini temsil eder. *Neden felsefe kelimelerle dövüşür?* Sınıf mücadelesinin gerçekleri kelimeler tarafından ‘temsil edilen’, ‘fikirler’ tarafından temsil edilir. Bilimsel ve felsefi akıl yürütmelerde kelimeler (kavramlar, kategoriler) bilginin ‘araçlandır’. Fakat siyasi, ideolojik ve felsefi mücadelede kelimeler aynı zamanda, silah, patlayıcı veya uyuşturucu madde ve zehirdir. Bazen sınıf mücadelesi bir kelimenin diğer bir kelimeye karşı mücadelesinde özetlenebilir. Bazı kelimeler kendi aralarında bir düşman gibi dövüş yaparlar. *Başka kelimeler vardır ki, anlam karışıklığına yol açarlar, hayati fakat sonuca bağlanmamış bir muharebenin kaderi gibi. (...) En soyut, en zor ve en uzun teorik eserlerine kadar felsefe kelimelerle dövüşür. Yalan kelimelere karşı, anlam karışıklığına yol açan kelimelere karşı, doğru kelimelerden yana ‘nüanslarla’ dövüşür.* Kelimeler üzerindeki bu savaş, siyasi mücadelenin bir parçasıdır.” Althusser’in üzerinde tekrar tekrar durarak belirttiği gibi, oportünizme karşı ideolojik savaş kelimelerle yürütülmektedir. Oportünizmin ve revizyonizmin her çeşidinin ortak noktalarından birisi de, anlam karışıklığı yaratarak, birbirleriyle eş anlamlı olmayan kelimeleri eş anlamlı kullanılarak aynı kategoriye sokmaktır. Bu önemsiz ve masum hatanın (!) mihreri etrafında en korkunç ihanetlere ideolojik kılıf aranmaktadır.”

[Mahir Çayan, *Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori*]

1980 sonrasında emperyalizmin ve oligarşinin yürüttüğü pasifikasyon ve depolitizasyon sürecinin soldaki etkisi kendisini en açık biçimde **ideolojisizlikle** göstermiştir. “İdeolojisizlik”, bir yandan Marksist-Leninist ideolojinin tüm belirlemelerinin ve kavramlarının bir yana bırakılmasını getirirken, diğer yandan yeni yetişen devrimci kuşağın her türlü teorik bilgiden uzak kalmasına neden olmuştur.

Bu durum, sol örgüt ve oluşumların birbirlerini taklit eden ve birbirlerinden (söylem düzeyinde bile ortaya konulamayan) farklılıklar, kitle düzeyinde geliştirilen “yeni” bir söylemle sergiledikleri garip bir durum ortaya çıkarmıştır.

Örneğin, kendisini ister “maoist” olarak tanımlayan örgütler olsun, isterse “atlımcı” ya da “vatansever” söylemler kullanan örgütler olsun, hemen her zaman gerçekleşen kitle

eylemleri sonrasında “kimin kaç kişiyle katıldığı”na ilişkin yaptıkları saptamalarla kendilerinin “diğerlerinden” farkını ortaya koymuşlardır. 1995 ve 1996 1 Mayıs sonrasında İstanbul’da “50.000” kişi yürütenler ile “ancak” ya da “olsa olsa” 3-5 bin ile 1 Mayıs’a katılanlar arasındaki “ideolojik ve politik farklılık” hemen mencecik anlaşılır olmaktadır! (Bu yılki 1 Mayıs’ın “sayısal” olarak fazla iç açıcı olmadığı görülüyor. Verilen bir “sayı”ya göre, HÖP “IMF’nin Yönettiği Değil Bağımsız-Türkiye Halklıyız Kazanacağız” yazılı pankartın arkasında ve yine Halklıyız Kazanacağız yazılı pankartlarla yaklaşık 3 bin 500 kişiyle yürütmüş.)

İdeolojik ve politik çizgilerin “doğru” ya da “yanlışlığı”na ilişkin olarak kullanılan “sayısal veriler”, açık bir biçimde “doğru çizgi sahibi” olanların “kitleleri” örgütleyebildiğinin kanıtı olarak kullanılmaktadır. Basit bir kavrayışla

söylersek, eğer ideolojik-politik “çizgileri” doğru olmuyor olsaydı, bunca kitleyi “yürütemezlerdi”!

Solda kullanılan bu söylemin oluşturduğu bakış açısının, en yalın haliyle, “pragmatizm” olması da fazla birşey ifade etmemektedir. “Ne var yani, pragmatizm-mragmatizm, önemli olan kitleyi kimin yürüttüğüdür” denilebilmektedir. Deng Sio Ping’in ünlü sözüyle, “*kedinin görevi fare tutmaktır, fare tuttuktan sonra renginin önemi yoktur*”!

Oysa, pragmatizm, Amerikan emperyalizminin bugün dünya çapında yaygınlaştırdığı bir kavrayış olarak, hemen her zaman “globalizm”in ve “yeni dünya düzeni”nin propaganda aracı olmuştur.

Pragmatizm için, “*temel sorun kullanılan yöntem değil, sonuçtur*”. Pragmatizm için, hangi araçlarla olursa olsun, amaca ulaşma esastır. Ona göre, gerçeğin nesnel bir ölçüsü yoktur, dolayısıyla tek ölçü, her eylemin tek ölçüsü “başarı”dır.

Pragmatizm için, nesnel gerçek bilineme-yeceği için, “*gerçek olan tek şey, inandığımız şeydir; inandığımız şey ise, gerçektir*”.

Böylece, Amerikan emperyalizminin dünya çapında yürüttüğü propagandanın iki teması açıkça görülür olmaktadır: **Başarı** ve **inandırma**.

Pragmatizmin günlük basın-yayın organlarından eğitim kurumlarına, sanat-kültür etkinliklerinden pop-arebesk müziğe kadar her alanda **yaygınlaştırıldığı bir ortamda**, ülkemiz solunda “sayısal veriler”le “başarı”yı kanıtlanma ve kullanılan değişik söylem ve kavramlarla insanları “inandırma” yöntemi, doğal olarak genel “kabul” görmektedir.

Bu “genel kabul” çerçevesinde, ortaya konulan her türlü eleştiri ve değerlendirme, kolaylıkla bir kenara bırakılabilmektedir.

Kurtuluş Cephesi’nin bir önceki sayısında şunları yazmıştık:

“Örneğin, bugün ‘Yaşadığımız Vatan’ adıyla ‘vatansızların’ yayını olduğunu ilan eden kesim, daha düne kadar ‘halk sınıfı’na yerleştirdiği bir kaç kişi ile ‘eğitim çalışması’ yapan ‘Selim abi’ popülizminden uzaklaşarak, ‘ihtiyar’ ile ‘delikanlı’nın sohbetleriyle ‘bilgi ışığı’ saçmaya başlamışlardır. Dünyanın ‘Selim abi’, gelişen olayları sığ bir teorik çerçeve içinde ‘senaryo’laştırırken, bugün ‘ihtiyar’ tüm teorik zorunluluğundan sıyrılarak ‘delikanlı’ya yeni ‘senaryolar’ sunmaktadır.”

“Hoş ve zevkle okunan” bir pazar gazetesi sohbet köşesiyle, bir sol örgütün yayın or-

ganında yer alan yazılar arasında şüphesiz farklılık olması beklenir. Ancak, egemen kılınan pragmatik anlayış ve popülizm, her türlü ideolojik kavrayışın ve teorik bilginin gerekliliğini açıkça yadsımak zorundadır. İdeolojik kavrayış ve teorik bilgi, insana dünyaya bir bakış açısı sağlar. Bu bakış açısidir ki, kişinin değişik olaylar karşısında belli ve belirgin bir tutum takınmasını sağlar. İşte “ihtiyar-delikanlı” sohbetleri böylesine bir bakış açısının kavranılmasını yadsıyarak varolabilmektedir.

Bu yadsımanın en temel unsuru ise, kavram keşmekeşi yaratmak ya da sözcükler ile kavramlar arasındaki sınır çizgilerini ortadan kaldırmak, böylece her isteyen kendi isteğine uygun olarak nesnelere ve olayları tanımlamasına olanak sağlamaktır.

“Vatansızların dergisi”nden okuyalım:

“Mahir Çayan, Ulaş Bardakçı ve Hüseyin Cevahir...”

Bu üç **genç savaşçı**, bu üç **genç adam hapishanedeki arkadaşlarının serbest bırakılmaları için** İsrail Başkonsolosu Efrahim Elrom’u kaçırdılar.

Tarih 17 Mayıs 1971’di.”^[1] (abç)

İşte THKP-C’nin 1971 yılında gerçekleştirdiği en önemli silahlı eylem böylesine bir söylemle sunulmaktadır.

Şüphesiz bu söyleme “alışık” olanlar ilk olarak “ne var yani” diyeceklerdir, “Mahir Çayan, Ulaş Bardakçı ve Hüseyin Cevahir o tarihte genç değiller miydi?”

Ama bu söyleme “alışık” olmayanlar ise, şöyle düşüneceklerdir: “Evet onlar ‘genç’tiler, ancak onların ‘genç’ olduklarını söyleyebilmek için kişinin ‘yaşlı’ olması gerekir”

Nasıl bakılırsa bakılsın, sonuç olarak ortada bir “genç” sözcüğü vardır. Devrimciler bu sözcükle birlikte “tanımlanmaya” başladıkları andan itibaren, devrim mücadelesinin asıl olarak gençlikle yürütülebileceği **yargısı** kaçınılmaz olarak yerleşmiş olacaktır.

İkinci yargı ise, THKP-C’nin İsrail Başkonsolosu E. Elrom’u “**hapishanedeki arkadaşlarının serbest bırakılmaları için**” kaçırma-ları sözleriyle ortaya çıkmaktadır.

Mahir Çayan yoldaşın sözleriyle söylersek, bu eylem (diğer eylemlerle birlikte), THKP-C’ni “kitlelere tanıtan silahlı devrimci eylemler”dir. Dolayısıyla, özellikle E. Elrom eylemi “**I. Erim Hükümetinin gerçek yüzünü ve emellerini, oligarşinin en gerici, en azgın ve terörist yönetimi olduğunu açığa çıkarmıştır. Böylece, Amerikan emperyalizminin**

[1] *Yaşadığımız Vatan*, 22 Mayıs 2000, Sayı: 40

ve işbirlikçi yerli burjuvazinin oyununu alt-üst ederek, maskesini alacağı etmiş, kademeli planını bozmuştur.”^[*]

Bunlar Mahir Çayan yoldaşın değerlendirmeleridir. Ama popülist söyleme göre, bu silahlı eylemler, “**hapishanedeki arkadaşlarının serbest bırakılmaları için**” gerçekleştirilmiştir. Kanıt ise, yayınlanan bildiride geçen ifadelerdir.

Böylece, silahlı propaganda, politik mücadele, strateji, taktik gibi kavramlar “işe yaramaz, aylak toplamlar” olarak algılanacaktır. Doğal olarak, E. Elrom eylemini bu “işe yaramaz, aylak toplamlar” oluşturan kavramlar çerçevesinde anlatmak, hem anlatanın belli bir ideolojik ve teorik bakış açısına sahip olmasını, hem de anlatılanın olayı bu bakış açısı çerçevesinde öğrenmesini öngerektirir.

Diğer yandan, popülist söylemin bu ifadeleri, E. Elrom eyleminin “üç genç adam”ın işi olarak anlaşılmasına neden olacak ve böylece THKP-C’nin, örgüt olarak, örgütsel faaliyetin bir sonucu olarak gerçekleştirdiği silahlı devrimci eylem, “birkaç kişinin işi” haline dönüşecektir.

Şüphesiz ülkemiz solundaki popülist ve pragmatik söylemin yarattığı kavram keşmekeşi salt olayların anlatımında ortaya çıkmaktadır. Bir zamanların revizyonist TKP’sinin yayın organının adını kullanmakta “tarihsel” olarak bir sakınca görmeyen *Atılım* çevresi, olabildiğince “teorik” düzeyde aynı yolda ilerlemektedir.

“*Propagandacı, ele aldığı konu üzerinde önce bizzat açık olmalı, inançlı olmalı; konuya vakıf olmalı ve gerçeği, genel lafızlarla değil, kanıtlarla açıklamalıdır*” diye “Propagandacıya Notlar” kaleme alan “*Sınıf Pusulası*”, bu iş için gerekli “kavramlar”ı şöyle açıklık getirmektedir:

“Kanıt, Sav ve Tez

Nitelikli ve verimli düşünmede kanıt, zorunlu bir unsurdur. Kanıtlanması gereken ne olursa olsun, her kanıt, iki bileşenden oluşur. Bunlardan birisi *tez*, diğeri ise *savdır/argümandır*; yani kanıt nedeni. Bu iki bileşenin mantıksal bağlamına *kanıt yöntemi* denir. Kanıt yönteminin diğeri adı, ‘*gösterme*’dir.

Tez, doğruluğu veya yanlışlığı gerçeklik olduğu veya gerçeklik olmadığı kanıtlanması, ortaya çıkartılması gereken bir ilkedir, kuraldır.

Sav (argüman) ise kanıtlanması ge-

reken tezin gerçekliğinin sonuçlandırıldığı ilkedir. Yani ortada bir tez var (diyelim ki Türkiye’de kapitalizmin gelişmesi), bu tezin doğru olduğu savunuluyor, bu savununun kanıtlanması, sav denen kanıt nedenlerinden (olgulardan, istatistik verilerden, materyallerden vs.) hareketle sağlanıyor.

Kanıt yöntemi (göstermek), sav ve tez arasındaki bağlamı ortaya çıkarır. Bu ortaya çıkış, kanıtlanması gereken tezin gerçek olduğuna götürür. *Tezin, gerçek olmadığını ortaya çıkmasını sağlayan kanıt, çürütme denir.*

Bir **tez** doğruysa, onun doğruluğunu ortaya çıkartacak **kanıt, er veya geç bulunur**. Bunda teori ve pratiğin gelişmesi önemli bir rol oynar. Örnek; sosyalizm uzun bir dönem tez (teori)/ ilke olarak kaldı. Pratiğe uygulanırlığı Ekim Devrimi’nden sonra kanıtlandı.”

^[**] (İtalikler bize ait -KC)

Ve Sınıf Pusulası, bu verilerin ışığında şöyle bir vargıya ulaşmaktadır:

“Çürüten gerçekler de özellikle kanıt gücüne sahiptirler. Bu anlamda Türkiye’de kapitalizmin gelişmişlik durumu, köylülüğün sosyal katmanlarına ayrılmışlık durumu, *Maocu tezi çürüten gerçekliklerdir*.”^[***] (İtalikler bize ait -KC)

Evet, “Maocu tezi çürüten gerçeklik”leri büyük bir “bilimsellik” görünümü altında ortaya koyan “*Sınıf Pusulası*”nın yaptığı tek şey, **kavram kargaşalığı** yaratmaktır. Öyle ki, oportünizmin en genel özelliği olan “anlam karışıklığı yaratmak” ve “birbirleriyle eş anlamlı olmayan kelimeleri eş anlamlı kullanmak” ya da tersini yapmak bu alıntılarda açıkça görülmektedir.

“*Sınıf Pusulası*”nın kullandığı kavramlara bir bakalım:

Argüman, Osmanlıca “delil” karşılığı olup, Türkçe’de “**kanıt**” olarak kullanılır ve usulamının (akılıyütmenin) dayandığı gerçektir.

Tanıtlama, Osmanlıca “ispat etmek” anlamında olup, Türkçe’de, Fransızca “*démontstration*”, Almanca “*Beweis*” (gösterme) sözcüklerinin karşılığı olarak kullanılır ve bir düşüncenin doğruluğunu ya da yanlışlığını yadsınamayacak bir biçimde **gösterme** demektir.

Kanıtlama, Osmanlıca “delillendirme” anlamında olup, “argumentation” karşılığı ola-

^[*] Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*

^[**] *Sınıf Pusulası*, Propagandacıya Notlar (I), sayı: 6

^[***] *Sınıf Pusulası*, Propagandacıya Notlar (I), sayı: 6

rak kullanılır ve kanıt gösterme anlamına gelir.

Sav ise, “tez”dir ya da **tez**, “sav”dır, Latin dillerindeki “thesis” karşılığıdır. Yalın haliyle, ileri sürülen düşünce demektir.

Bu açıklamalardan sonra okuyucu “*Sınıf Pusulası*”nın “Propagandacıya Notlar”da yazdıklarını yeniden okuduğunda görecektir ki, söylenenler, sadece “söylenmiştir”. Bundan daha ötesi, yazılanların içinde bulunmamaktadır. İçinde bulunulan kavram keşmekeşi öylesine yaygın ve derin boyutlara ulaşmıştır ki, değil sınıf pusulası, her türden sınıfsal araç ve gereçler kaçınılmaz olarak bozulmuştur.

“*Sınıf Pusulası*”nın “notlar”ındaki belki de en önemli kısım, “*Bir tez doğruysa, onun doğruluğunu ortaya çıkartacak kanıt, er veya geç bulunur*” vargısıdır.

Doğru bir “tez”in doğruluğunun kanıtının “er veya geç bulunacağı” kabul edilse bile, söz konusu olan “tez”in doğruluğu (ve doğal olarak yanlışlığı da) nasıl bilinecektir?

Soruyu yalınlaştırırsak, “doğru bir tezin doğruluğu nasıl bilinecektir”? “Doğruluğu”nun kanıtının “er veya geç” ortaya çıkacağından şüphe edilmese bile, önsel olarak “doğru” kabul edilen “tez”in doğruluğu sorunu ortada kalmaktadır. Burada yalın bir **totoloji** olduğu kesindir. Çünkü başlangıçta “tez”in doğruluğu veri olarak alınmakta ve sonuçta bu doğruluğun kanıtının bulunacağından söz edilmektedir. Böylece elimizde “**inanma**” dışında “tez”in doğruluğunu gösteren bir şey bulunmamaktadır.

Ve hemen pragmatizmin ünlü belirlemesini anımsayalım: “*gerçek olan tek şey, inandığımız şeydir; inandığımız şey ise, gerçektir*”.

Böylece “*Sınıf Pusulası*”, pragmatist bir kavrayışla Marksist teori alanına girdiğinden, sürekli olarak çelişki içinde kalmaktadır. Burada bizi ilgilendiren konu, kavram keşmekeşi olduğundan, kendimizi bununla sınırlandırmıyoruz.

“*Sınıf Pusulası*”nın tüm bu çelişkiler içinde “kanıtlama”ya çalıştığı, kendi “siyasal çizgi”lerinin “doğruluğu”dur. Onların siyasal çizgisi, ayaklanma stratejisini esas alır. Dolayısıyla böyle bir stratejinin ülkemiz koşullarında “doğru” olup olmadığı ele alınması gereken temel sorun durumundadır. Pragmatist bakış açısıyla ele alırsak, onların bu siyasal çizgisinin (ayaklanma stratejisi) ülkemiz için geçerli olduğu, yani doğru olduğu onların bir “tez”idir. Önsel olarak bu çizginin ülkemiz için geçerli olduğunu, yani doğru olduğunu **önsel olarak** kabul ediyorsanız, bunun doğruluğunun “kanıtı, er veya geç bulunacaktır”.

Yok eğer, “*Sınıf Pusulası*”nın, bu “tez”ini önsel olarak doğru kabul etmiyorsanız, aynı mantıkla, bunun da “kanıtı er veya geç bulunur”. Çünkü, bu kez **doğru** olarak kabul edilen “tez”, “*Sınıf Pusulası*”nın siyasal çizgisinin **yanlış olduğudur**. Onların söylemiyle ifade edersek, bu “tez”in doğruluğunu ortaya çıkaracak “kanıt, er veya geç” bulunacaktır.

Böylece, her türden ideolojik ve teorik tahlil, değerlendirme, tartışma ve eleştiri “boş” işlerdir, gereksiz zaman kaybıdır. Çünkü, her “tez”in doğruluğunun kanıtı “er veya geç bulunur” olacağı için, “er veya geç”i beklemekten başka bir çare yoktur. Sözün özü, “gerçeğin ölçütü pratiktir”.

İşte bu şekilde Engels’in Dühring’e karşı söylediği bu söz (“gerçeğin ölçütü pratiktir”), pragmatizmin hizmetine koşulmaktadır.

Ve yeniden pragmatizme dönecek olursak, “temel sorun, kullanılan yöntem değil, *sonuçtur*”. Bu mantıkla hareket edildiğinde, doğal olarak, “*Sınıf Pusulası*”nın siyasal çizgisinin teorik olarak yanlışlığının ortaya konulması hiçbir şey ifade etmeyecektir. Sorun, bugün “ülke somutunda” onların “ne kadar” var olduklarıdır. Eğer “yeterince varlarsa”, bu sonuç, onların “doğru” olduklarını gösterir! Gerisi “hariçten gazel okumak”tır!

Bu mantığı düzen partileri için kullanacak olursak, herhangi bir partinin seçimlerde aldığı oy, örneğin MHP’nin almış olduğu 5 milyon 605 bin oy, bir gerçektir. Öyle ise, MHP’nin siyasal çizgisi “doğru”dur!

İşte pragmatist mantığın kişiyi ulaştıracağı yer burasıdır.

Bu konuya ilişkin olarak felsefeyi, “*Sophi nin Dünyası*”nı değil de, “*Felsefenin Temel İlkeleri*”ni okuyarak öğrenenler için bir anımsatma yapalım:

“Pratik, bilginin gerçekliğini tanıtladığına göre, pragmacılık bundan şu sonucu çıkarmak iddiasındadır: başarılı olan her şey, yararlı olan her şey, gerçektir. ‘Gerçek olan her şeyin yararlı olduğu’ formülünden hareket eden pragmacılık bunu döndürür ve ‘yararlı olan her şeyin gerçek olduğunu’ ileri sürer. O halde Marksizmin tam karşıtıdır.

... Pragmacılığa göre, gerçek, öznel-dir, nesnel değildir.

Eylemin felsefesi olarak pragmatizm, ilkeleri ne olursa olsun, başarılı olan eylemi salık verir; ona göre sonuç, yararlılık, kullanılan araçları haklı gösterir. Bu, ‘Gerçek, şu anda Mussolini’nin düşündüğüdür’ formülüne uyan faşist serüvencilerin tipik felsefesidir.”^[*]

Görüldüğü gibi, kavram keşmekeşi, kaçınılmaz olarak, her türden yanlış kavrayışların Marksizm-Leninizm adına piyasaya sürülebilmesinin koşullarını yaratmaktadır.

Yukarıda gördüğümüz gibi, “*Sınıf Pusulası*”nın kavramları karmakarışık hale getirmekle ulaşmak istediği amaç, kendi siyasal kavrayışlarının “doğru”luğunu kabul ettirmektir.

Bilinebileceği gibi, “*Sınıf Pusulası*”nın siyasal çizgisi “ayaklanma stratejisi” olarak tanımlanır.

“Genellikle modern revizyonistlerin (T“K”P, TİP vb.) ... devrim anlayışlarını ‘sovyetik tip ayaklanma’ olarak formüle etmek mümkündür. Bu anlayış, **şehirleri** temel alan bir çizgi oluşturur. Bu çizgiye göre, ülkemizdeki politik güçler, kitle haberleşme araçları şehirlerde merkezleşmiştir; ülke nüfusunun büyük bir bölümü şehirlerde oturmaktadır; devrimin (isterse sosyalist devrimi ilk hedef olarak kabul eden revizyonistler olsun) temel gücü proletarya olacaktır ve proletarya şehirlerde bulunmaktadır.

Ülkemizde kapitalizmin egemen olduğunu kanıtlamaya yönelik tahliller, son tahlilde, şehirlerde bir ayaklanma başlatarak politik iktidarın fethedileceğini ve sonra devrimin kurlara taşınacağını ileri sürmeye yönelik olarak kullanılır. Bunların en büyük dayanağı Rusya’daki Ekim Devrimi’dir. Ülkede silahlı ayaklanmanın nesnel koşullarının mevcut olmadığını bildikleri için de, *günlerini sendikal çalışmayla, burjuva muhalefetiyle ittifak yolları aramakla geçirirler*. Bu kesimin şiddetle karşı çıktığı devrimci saptama ise, milli krizin -olgun olmasa da- sürekli mevcudiyetidir.

Ayaklanma stratejisi, ülkenin belli başlı kentlerinde -‘sinir merkezleri’- nesnel ve öznel koşulların olgunlaştığı bir **anda** başlatılacak bir kitle hareketiyle iktidarın fethini öngörür. Burada silahlı ayaklanmanın yanında, **ikincil** olarak başka savaş biçimlerinin gündeme gelmesi önemli değildir. Diğer silahlı aksiyon yöntemleri, silahlı ayaklanmayı geliştirmek ve geciktirmemek koşuluyla kullanılır, yani talidir.”^[**]

İşte bu anlayış, ülkemiz solunda yıllarca açık ya da gizli olarak savunulmuş ve her

seferinde, gerek teorik olarak, gerekse pratik olarak yanlışlığı ortaya konulmuş bir çizgidir. Ancak bunların “*Sınıf Pusulası*” için bir değeri ve önemi yoktur. Çünkü onlar, bu çizgiyi önsel olarak (*a priori*) “doğru” kabul ettiklerinden, sadece bugünden yapılması gerekenleri belirlemek durumundadırlar:

“Bütün tarih boyunca burjuva-proletarya kamplaşmasında her iki tarafın da çok büyük değer verdiği sendikalar olgusu, bugün sınıfı kazanmakta her zamankinden çok daha önemsenmelidir. İşçi sınıfının komünist öncüsü fabrika çalışmasıyla sendika çalışmasını bir devrimci işçi hareketi yaratmak, bir sınıf sendikacılığı hareketini yaratmak, sınıf içinde politik bir odak olma çalışmasının birbirinden asla ayrılmaz bütünü iki parçası olarak algılanacak tarzda ve pratik ilişkisini de bu gerçekliğe uygun düzenlemek zorunluluğuyula hareket etmelidir. Elinde güçlü grev araçları, işçi kitle sendikaları olmayan bir komünist öncünün, bir genel grevi örgütleyemeyeceği gerçeği, sınıf çalışmasının abc’sidir. *En elverişli grev araçları sendikalar olduğundan bugüne kadarki pratiğin eksik kalan yanlarını, yanlış kavranmış noktalarını bu bakış açısıyla tekrar yorumlamalıyız.*”

[***] (İtalikler bize ait -KC)

Görüldüğü gibi, “*Sınıf Pusulası*” da, geçmişteki revizyonistler gibi, tüm faaliyetlerin sendikalarda yoğunlaştırılmasını isterken, aynı zamanda bu konudaki eskinin “pratiğinin eksik kalan yanlarını, yanlış kavranmış noktalarını bu bakış açısıyla tekrar yorumlamak”tan söz etmektedir.

Ülkemizin devrim mücadelesinin yakın tarihini bilenlerin kolayca görebileceği gibi, “bugüne kadar ki pratik”ten kastedilen TİP, TSİP, TKP’nin sendika pratiği ile buna karşı mücadele eden devrimci örgütlerin pratiğidir. Ve yine ülkemiz devrim mücadelesinin yakın tarihini bilenlerin kolayca anlayabileceği gibi, revizyonistler, her zaman sendikaları kendi politik faaliyetlerinin temel alanı ve aracı olarak ele almış ve bunları politik kitle örgütlenmesine dönüştürme planları yapmışlardır. Ve devrimciler, bu anlayışa karşı çıkarak, sendikaların işçi sınıfının ekonomik mücadelesinin bir örgütü olduğunu, politik kitle örgütlenmesinin ekonomik mücadelenin dışında oluştu-

[*] G. Politzer, *Felsefenin Temel İlkeleri*, s: 240-241

[**] THKP-C/HDÖ, *PASS ve Devrimci Taktiğimiz*, s: 19-20

[***] *Sınıf Pusulası*, İşçi Sınıfının “Örgütlenme Merkezleri” Olarak Sendikalar, Sayı: 6

rulacağını, dolayısıyla politik kitle örgütlenmesi ile sendikal örgütlenmenin birbirine karıştırmayacağını savunmuşlardır.

Revizyonist anlayış, “kitlelerin içine girerek, kitlelerin acil gereksinimleri etrafında, kitleleri örgütleyip, eyleme sokma ve kitlelere siyasi bilinç götürüp örgütlenme, yani emekçi kitlelerin ekonomik ve demokratik hak ve istemleri etrafında kitleleri örgütleyip, siyasi hedefe yönlendirme” olarak özetlenebilir.

Lenin’in “kendiliğindencilik” ve “ekonomizm” olarak mahkum ettiği bu anlayış savunucuları, “işçi sınıfının siyasal mücadelesi sadece iktisadi mücadelenin en gelişmiş ve en etkili biçimidir”, “sosyal-demokratlar, şu anda, iktisadi mücadelenin kendisine olabildiğince siyasal bir nitelik kazandırma göreviyle karşı karşıya bulunmaktadırlar” demektedirler.^[9]

Lenin, *Ne Yapmalı?*’da tüm bu ekonomist görüşleri etrafıca ele alıp eleştirirken, bu anlayışın, “**trade-unionculuk**”, yani **sendikalizm** olduğunu ve sosyalist siyaseti sendikal siyaset düzeyine düşürme geleneksel eğilimini ifade ettiğini açık biçimde ortaya koymuştur.

Tüm bunların, Marksizm-Leninizmin teorik ve pratik bilgi birikiminde bulunduğu bilinirken, aynı ekonomist anlayışların günümüz koşullarında savunulması elbette kolay değildir. Bunu yapabilmek için, tek yol, kavram karışıklığı yaratmak ve bunun oluşturduğu karmaşaya içinde istenilen “tez”i savunmak olmaktadır.

Yine de “*Sınıf Pusulası*”, Lenin’in eleştirdiği ekonomistlerden de, ülkemiz solundaki revizyonistlerden de daha “akıllı” bir bakış açısına sahiptir. Onlar, açıkça sendikalarda çalışmayı, öyle “ekonomik mücadele”, “politik mücadele” vb. gibi değerlendirmelerin ötesinde görmektedirler. Onlara göre, sendikaların elinde büyük bir silah, grev silahı vardır. Doğal olarak bu silaha sahip olanlar, istedikleri anda geniş bir grev eylemini örgütleyebilirler ve bu grev eylemi ortamında “istenilen amaca” ulaşabilirler.

1905 Rus Devrimi’ni “en öğretici deney olduğu için” “model” olarak aldıklarını söyleyen “*Sınıf Pusulası*” şöyle yazmaktadır:

“Marksist-leninist komünistler, uzun yıllardan beri genel grev-genel direniş şiarını gerçeğe dönüştürmeyi, işçi sınıfı ve geniş emekçi katmanların temel hak ve talepleri uğruna harekete geçmelerini ve sistemin durmasını ve felç olmasını sağlamayı hedeflemektedirler.

Bütün gündelik faaliyetlerini bu taktik planın öğeleri olarak algılamaktadırlar. ... işçi sınıfının komünist öncüsünün doğrudan grev hareketini örgütleme ve yönetme araçları olmada yeterli gelmediğini varsaydıgımızda, işçi sınıfının tek tek bölüklerinin ve bütününün grevini örgütleyecek sendikalar ya da sendikal oluşumlar yaratılmadan bir genel grev örgütlemek olanaksız değilse de son derece zordur.”^[10]

İşte pragmatizmin geldiği son nokta budur: Sendikalar aracılığıyla genel grev yapmak ve bu genel grev ortamında iktidarı almak için “ayaklanma”yı örgütlemek.

Bu yoldan gidildiğinde hiç bir yere varılmayacağını tarihsel olarak tanıtlanmış ve kanıtlanmış olması, elbette “*Sınıf Pusulası*”’nı fazlaca ilgilendirmeyecektir. Pragmatizmin ege-men bakış açısı olduğu ve kavram keşmekeşi içinde neyin ne olduğunun açıkça bilinmediği bir ortamda devrimci mücadeleye katılmış pekçok yeni unsur için ise, söylenenlerin çok “akılcı” kabul edileceği de kesindir. Çünkü “**amaca ulaşmak için her türlü araç mübahdır**”.

Bugün ülkemiz ve dünya devrim mücadelesinin karşı karşıya kaldığı en temel sorunlardan birisi de, bu “akılcı” değerlendirmenin yaygınlığıdır. Ve bu “akılcı”lık için, ülkemiz somutunda ortaya çıkan gerçekler de birşey ifade etmemektedir. Oysa ki, aynı mantıkla, çevrecilik, kadın sorunu, alevcilik gibi konular ve alanları kullanarak kitleleri “örgütlenme” çabalarının sonuçları ortadadır.

Ancak ülkemiz solunda, bu mantığın savunucuları ve sürdürücüleri sadece “*Sınıf Pusulası*” çevresi değildir. İçinde bulunulan ideolojisizlik, Marksist-Leninist teorinin alabildiğine bir kenara bırakılmışlığı ve her türden kavram keşmekeşi yeni “akılcı” girişimlerin ortaya çıkmasına uygun bir zemin oluşturmuştur. “Vatanseverlerin sesi” çevresi de, aynı mantığın ve “akılcı”lığın yeni bir evresini oluşturmaktadır.

“*Yaşadığımız Vatan*” dergisinin yayınlanmaya başlamasıyla birlikte ortaya çıkan “vatanseverler” söylemi, ülkemiz solundaki keşmekeşi daha da derinleştirmiştir.

Bilindiği gibi, Türkçe’de “vatan”, “millet”, “yurt”, “ulus” gibi, “vatanseverlik”, “milliyetçilik”, “ulusalcılık”, “yurtseverlik” gibi, pekçok sözcük ve kavram vardır. Dilbilimcileri, Türkçe’nin tarihsel evrimi içinde değişik dillerden,

[9] Lenin, *Ne Yapmalı?*, s: 75, Sol Yayınları, Birinci baskı

[10] *Sınıf Pusulası*, İşçi Sınıfının “Örgütlenme Merkezleri” Olarak Sendikalar, Sayı: 6

özellikle Arapça ve Farsçadan pekçok sözcük aldığını her zaman yinelemişlerdir. Asıl olarak Osmanlıca çerçevesinde ortaya çıkan bu bileşik ve karışık sözcük yapısı, zaman içinde Türkçe'nin "özleştirilmesi" hareketi çerçevesinde değiştirilmeye çalışılmıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk kuruluş yıllarında ortaya atılan "güneş-dil" teorisi ile birlikte başlatılan "özleştirme" hareketi, zaman içinde içeriğindeki tüm küçük-burjuva milliyetçiliğe karşın, Türkçe'ye yeni sözcükler ve kavramlar kazan/dırmıştır.

1960 sonrasında devrimci mücadelenin gelişimine paralel olarak, dildeki "özleşme" hareketinin başını çeken kemalist küçük-burjuva aydınlarının sola yönelmesi, bu "özleşme" hareketini anti-emperyalist mücadelenin bir parçası haline getirdiği gibi, tümüyle tasfiye olmamış ve özellikle üst-yapıda varlığını sürdüren feodalizme karşı bir tutumu simgeler hale getirmiştir.

Böylece, ülkemiz yakın tarihinde, dildeki "özleşme" hareketi ("öztürkçe") politik bir tutumun ifadesi olmuştur. 1977 sonrasında başlatılan ve başını Nazlı Ilıcak'ın çektiği "yaşayan Türkçe" hareketi, dildeki "özleşme" hareketinin devrimci ve ilerici mücadeleyle olan özdeşliğine karşı oligarşinin bir politik tutumu olarak gündeme getirilmiştir.

İşte bu dildeki "özleşme" hareketi içinde Türk Dil Kurumu'nun yabancı sözcüklere karşı önerdiği yeni Türkçe sözcükler, ağırlıklı olarak sol sanat-edebiyat çevreleri ile sol yayınlarda kullanılır olmuştur.

1960 sonrasında gelişen devrimci mücadelede öne çıkan "halk" kavramı, egemen sınıf politikacılarının "millet" kavramının karşısı olarak sosyalist perspektifi yansıtan en yaygın kullanılan sözcük olmuştur. Aynı şekilde "milli mesele", bu süreçte "ulusal sorun" olarak değiştirilmiş, "millet" yerine "ulus" sözcüğü kullanılmaya başlanmıştır. Aynı süreçte, Marksist-Leninistlerin "ulus" karşısındaki tutumlarına ilişkin yapılan belirlemelerde "vatan" sözcüğünün karşısına "yurt" sözcüğü konulmuş ve Marksist-Leninistlerin enternasyonalist bakış açılarına en uygun sözcük olarak "yurtsever" sözcüğü ("milliyetçi"nin karşısı olarak) kullanılmaya başlanmıştır.

Ve sonuç olarak, faşistler ve her türden gerici kesimler kendilerini "vatanperver" ya da "**vatansever**" olarak tanımlarken, devrimciler kendilerini "**yurtsever**" olarak tanımlamışlardır. Bu bağlamda, yabancı dillerden yapılan çevirilerde "*patriotizm*" sözcüğünün karşılığı olarak "yurtseverlik" sözcüğü kullanılmaya başlanılmıştır. Ve o zamandan günümüze ka-

dar, hemen tüm sol yayınlarda, Marksist-Leninistlerin "ulusal sorun" karşısındaki tutumu "yurtseverlik" temelinde ele alınmıştır. Bunun en tipik sonucu ise, küçük-burjuva milliyetçi bakış açısına sahip olan PKK hareketinin kendisini hemen her zaman "yurtsever" olarak tanımlamasıdır.

Bu tarihsel gelişimin ortaya koyduğu gerçekler böyle olmakla birlikte, "*Yaşadığımız Vatan*" dergisi, "yurtsever" sözcüğünü eski zamanların "vatansever" sözcüğü ile değiştirmiştir.

Şüphesiz bu belirli bir politik bakış açısının (perspektifin) sonucudur. Her ne kadar kendileri bu konuda açık bir belirleme ortaya koymamışlarsa da, bunun politik niteliği tartışmasız ortadadır. Devrim şehitleri için "mevlit" okutan, şeriatçılarla birlikte türban eylemlerine katılan ve bunların "halkın değerlerine saygı göstermek" olduğunu ileri süren bir politik yapının, kaçınılmaz olarak dildeki "özleşme" hareketi karşısında da "yaşayan Türkçe"nin taraftan olması şaşırtıcı değildir. Ancak her zaman söylediğimiz gibi, "*siyasi, ideolojik ve felsefi mücadelede kelimeler aynı zamanda, silah, patlayıcı veya uyuşturucu madde ve zehirdir*". "*Yaşadığımız Vatan*" dergisiyle birlikte ortaya çıkan "vatansever" söylemi, bu bağlamda değerlendirilmek zorundadır.

Evet, Türkçe'de aynı anlamlara gelen pek çok sözcük vardır. Aynı anlamı ifade eden Türkçe, Arapça ve Farsça sözcüklerin varlığı, **kullanımda** bu aynı anlamlı sözcükler arasında bazı "**nüans**", vurgu farklılıkları yaratmıştır. İşte "vatan" sözcüğü ile "yurt" sözcüğü, kullanımda böylesine farklılığın ortaya çıktığı sözcüklerden birisidir. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, 1960 sonrasında gelişen devrimci mücadeleye paralel olarak bu nüans ve vurgu farklılığı, aynı zamanda politik tutum farklılığı olarak belirgin hale gelmiştir. Ve herkesin kolayca bileceği gibi, "vatan" sözcüğü, kullanımda "belirli bir devlet sınırları içindeki toprak parçasını" ifade ederken, "yurt" sözcüğü, sadece "üzerinde yaşanılan toprak parçası" olarak kullanılmaktadır. Bu yönüyle, "vatanseverlik" kendi içinde belirli bir devleti esas alırken; "yurtseverlik" devlet kavramını dışlar. Bu nedenden dolayı, "vatanseverlik" "milliyetçilik"e daha yakın bir sözcük halindeyken, "yurtseverlik" "milliyetçilik"in karşısı durumuna gelmiştir.

Görüleceği gibi, sorun, yalın bir tarzda, aynı anlama gelen Türkçe ya da Arapça bir sözcüğü seçme sorunu değildir. Sorun, ülkemiz somutluğunda devrimci-milliyetçi bir bakış

açısının egemen kılınmaya çalışılmasıdır.

1993 yılında kendisini DHKP-C olarak örgütlediğini ilan eden DS'nin evrimine bakılacak olursa, yapılan "tercih" in, ideolojik ve politik bir tercih olduğu açıkça görülecektir. DHKP-C'nin kısa tarihi (her ne kadar kendilerini THKP-C ile başlatarak "30 yıl"lık bir tarihe sahip olduklarını söylüyorlarsa da), nedenleri açıklanmayan bir dizi değişimin, dönüşümün tarihi olmuştur. "Kuruluş Kongresi" ni yaparak "resmen" kurulmuş bir "parti" olduğunu ilan eden DHKP-C, aynı kongrede alındığını ilan ettiği pekçok kararı, hiçbir gerekçe göstermeksizin ortadan kaldırdığı gibi, aynı zamanda kendisini "resmen kurulmuş bir parti" olmaktan da çıkartmıştır. Çünkü, "parti"nin en üst ve en yetkili organı "parti kongresi"dir ve dolayısıyla "parti kongresi" kararları, ancak bir diğer "parti kongresi" kararı ile değiştirilebilir. Ortada yapıldığı

bildirilmiş ya da açıklanmış bir "parti kongresi" yokken, örneğin "parti kongresi" kararı olarak ilan edilen "periyodik merkezi yayın organı Devrimci Sol"un ortadan kayboluşu, kaçınılmaz olarak "partinin feshi" anlamına gelmektedir.

Elbette ülkemizde bunlar böyle yapılmamaktadır. Tabii ki, DHKP-C kendisini "fesh" etmemiştir ve herkesin bildiği gibi vardır. Burası "Türkiye"dir. Bu gibi konularda yapıldığı gibi, kavramlarda da herkes istediğini istediği biçimde ve ölçüde kullanma durumundadır. Bunların bilinçteki yansılarını, yaratacağı tahribatlar önemli değildir. Önemli olan, "kedinin fare tutmasıdır". Gerisi, bizim gibilerin, Marksist-Leninist ideolojik ve politik belirlemeler ve ilkeler karşısındaki uzlaşmaz tutumdur. Bunların da "fazla ciddiye alınması gerekmez"!

Ama unutulmamalıdır ki:
Le mort saisit le vif!

"Bilimsel olarak kavram, nesnel gerçekliğin insan beyninde yansıma biçimidir. Dolayısıyla, kullanılan kavramlar, aynı zamanda kişinin ya da ortaya konulan düşüncenin nesnel gerçekliği nasıl kavradığını, algıladığını ortaya koyar. Bu yüzden, her dünya görüşü ya da siyasal görüş, kendi kavrayışını belli kavramlarla, kavramlar dizgesi ile ortaya koyar. Ne anlama geldiği ve neyi ifade ettiği belirlenmiş sözcükler, böylece belli bir görüşün ifade edilmesinin temel araçları durumundadır ve bu yolla kavram haline gelirler. Tanımlanmamış ve her istenildiğinde değişik anlamlara sokulabilen kavramlar, kaçınılmaz olarak belirsizliği ortaya çıkarır ve bu tür kavramlarla ortaya konulan görüş ve düşünce her yöne çekilebilir bir nitelik kazanır. Bu da, her türden oportünizmin kendisini kolayca gizleyebilmesini olanaklı kılar."^[*]

[*] *Kurtuluş Cephesi*, Sayı: 51, Eylül-Ekim 1999

Revizyonizmin “Resmi” Tarihi: El Salvador Seçimleri

Her zaman belirttiğimiz gibi, yıllardır ülkemizde süregelen depolitizasyon, pasifikasyon ve bunun soldaki yansıması olarak ideolojisizlik, kaçınılmaz olarak pekçok konuda anti-Marksist görüşlerin piyasaya sürülmesini getirmiştir. Solda egemen olan ideolojisizlik, sözcüğün tam anlamıyla tarih bilincinin bozulmasını da beraberinde getirmiştir. Bilinçli olarak dünya ve ülkemiz tarihine ilişkin olaylar, olgular, bilgiler ve teorik birikim unutturulmaya çalışılmış ve bu durumun yarattığı ortam içinde, hemen her türden oportünist, revizyonist, pasifist, legalist vb. görüş savunulur hale getirilmiştir.

“Bir daha eline hiç kimsenin silah aldırta-mayacağı” ÖD Partisi, bu ortamın koruyucusu olduğu kadar, bu ortamın da ürünü olmuştur. ÖD Partisi, “koalisyon” görünümüne karşın, bir dönemlerin “anlı ve şanlı” Devrimci Yol’unun egemen olduğu legalist bir oluşum olarak, herşeyden önce kendi geçmişiyle hesaplaşması gerekliydi. Ve yüzeysel yazılarla, çıkartılan özel sayılarla, dosyalarla bu hesaplaşmanın yapıldığı ilan edilirken, Devrimci Yol’un THKP-C çizgisinin izleyicilerinden biri olarak ortaya çıkışı olabildiğince bir yana bırakılmıştır. Öyle ki, DY olarak, ilk ortaya çıktıkları günden itibaren “kendine özgü” bir tarzda silahlı mücadeleyi savundukları unutturulmuştur.

Son dönemde değişik Latin-Amerika ülkelerinde ortaya çıkan kimi gelişmeler, böylesi bir zemin üzerinde legalistlerin söyleminde ve yazılarında değerlendirilmeye başlanmıştır.

Ele alınan ve “dikkatle” izlenen en önemli gelişme, bazı Latin-Amerika ülkelerinde yapılan seçimler ve bu seçimlerde “sol”un kazandığı “başarılar” olmuştur. Özellikle El Salvador seçimlerinde FMLN’nin kazandığı “büyük seçim zaferi”, tüm pasifistlerin, legalistlerin üzerinde en fazla durdukları olay olmuştur.

El Salvador seçimlerine gösterilen ilgi ne-

densiz değildir.

Seçimlerde “büyük zafer” kazanan FMLN, yani Farabundo Marti Ulusal Kurtuluş Cephesi, üç yıl El Salvador oligarşisine karşı gerilla savaşı sürdürmüş, ülkenin 1/3’ünde denetim kurmuş bir gerilla örgütüdür. 1980 sonlarında başlayan “banş” görüşmeleri, yapılan “ateşkes” anlaşmalarıyla geliştirilmiş ve 1980 sonlarında El Salvador oligarşisiyle (Amerikan emperyalizminin “garantörlüğü” altında) imzalanan “banş” anlaşmasıyla sonuçlanmıştır.

Kimi zaman PKK tarafından da örnek gösterilen bu olgunun, özellikle ÖD Partisi’nin egemen unsuru olan eski-DY’liler için çok daha fazla önemli olması doğaldır. Çünkü onlar da, 1980 öncesinde Öncü Savaşını savunmuşlar, gerilla savaşına ilişkin saptamalar yapmışlar ve hatta “Karadeniz gerillaları” olarak “dağa” bile çıkmışlardır ve bugün legalde, “banşçıl” yollardan iktidara “gelmek” için çalışmaktadırlar. Bu nedenle El Salvador’un eski-gerilla örgütü FMLN ile “yoldaş” sayılırlar.

Yukarda da belirttiğimiz gibi, ülkemiz so-lunda **tarih bilinci** bozulmuş ve çarpıtılmış olduğundan, en açık olgular bile, kendi gerçekliğinin tersi amaçlar için kullanılabilir olmaktadır. FMLN olayı, bu konuda verilebilecek en açık örneklerden birisidir.

İlkin, FMLN, 1980 yılından itibaren El Salvador’da yürütülen gerilla savaşının üst örgütü olarak, değişik örgütlenmelerden oluşmuştur. Ekim 1980’de kurulan FMLN, FPL-FM (Farabundo Marti Halk Kurtuluş Güçleri), ERP (Devrimci Halk Ordusu), FARN (Silahlı Ulusal Direniş Güçleri), PRTC (Orta-Amerika Devrimci İşçi Partisi) ile PCS (El Salvador Komünist Partisi)’den oluşmuştur.

Bu örgütlerin tarihsel olarak oluşumları ve savundukları çizgiler ele alındığında, FMLN’nin yapısını ve daha sonraki gelişmeleri daha kolay anlamak olanaklıdır.

ERP (*Devrimci Halk Ordusu-Ejercito Revolucionario del Pueblo*), 1972'de Hıristiyan Demokrat Parti'den ayrılan radikal küçük ve orta burjuvalar tarafından kurulmuştur. 1975 yılına kadar eski bir PCS üyesi olan Dalton Garcia tarafından yönetilmiştir. 1977'de Fidel Castro, ERP'yi "emperyalist polisin öteki kolu" olarak değerlendirmiştir.

FARN ya da kısaca RP (*Ulusal Direniş*) olarak tanınan örgüt, ERP gibi Hıristiyan Demokrat Parti saflarından gelen küçük-burjuva aydınları tarafından oluşturulmuştur. İlk yıllarda "komünistlerin birliği"ni sağlama amacıyla ortaya çıkmış, PCS'yi (El Salvador Komünist Partisi) pasifizme suçlamıştır. Ancak PCS'nin Salvador'da anti-emperyalist ve anti-feodal demokratik devrimin olamayacağına ilişkin görüşünü benimsemiştir. 1980'e doğru burjuva reformist partileri ve ordu içindeki reformist subaylarla ittifaklar oluşturmuştur.

PRTC (*Orta-Amerika Devrimci İşçi Partisi*), Kosta Rika'da sürgünde bulunan PCS ve RN üyeleri tarafından oluşturulmuştur. Devrim anlayışı, bu nedenle PCS ile RN'nin bir bileşimi durumundadır. Onlardan ayrıldığı tek noktada, Orta-Amerika ülkelerinde birleşik mücadele verilmesini savunmalıdır.

El Salvador'daki gerilla örgütlenmelerinin ilki olan FPL-FM (*Farabundo Marti Halk Kurtuluş Güçleri*) 1972 yılında oluşturulmuştur. FPL-FM, El Salvador burjuvazisini şöyle değerlendirmiştir:

"Salvador'da topluma emperyalist burjuvazi ile ittifak halinde bulunan melez bir burjuva sınıfı egemendir. Bu burjuvazi, emperyalist burjuvaziye bağlıdır ve ona boyun eğmiştir. O, milli bir burjuvazi değildir, çünkü emperyalizmden bağımsız bir ulusal proje gerçekleştirme kapasitesine sahip değildir."

FPL-FM, bu tahlillerine bağlı olarak, El Salvador devriminin karakterini anti-emperyalist ve anti-oligarşik devrim olarak tanımlamıştır. Bu devrimle birlikte, "işçi sınıfının hegemonyası altında devrimci halk diktatörlüğü" kurulacak ve "sosyalizmin inşası için gerekli koşullar yaratılacak"tır.

FPL-FM'nin devrim stratejisi ise "uzun halk savaşı çizgisi" olarak belirlenmiştir.

1983 yılında El Salvador Komünist Partisi'nin (PCS) başını çektiği oligarşi ile "barış görüşmeleri yapılması" önerisi FPL-FM içinde ayrılığa yol açmış ve bu ayrılık ortamında örgütün ilk çizgisini savunan kurucusu Cayetano Carpio'ya ağır suçlamalar yöneltilmiş ve Cayetano Carpio'nun 1983'de kendini öldür-

mesiyle birlikte, "barış görüşmeleri" yanlıları FPL-FM'ye egemen olmuşlardır.

1983 yılı itibariyle FMLN'ye egemen olan görüş *El Salvador Komünist Partisi*'nin görüşüdür. Bu nedenle, daha sonraki tüm gelişmeler, "ateş-kes" anlaşmalarında, "barış görüşmeleri"nde ve sonuç olarak silahlı mücadelenin sona erdirilmesinde belirleyici olan El Salvador Komünist Partisi olmuştur.

El Salvador Komünist Partisi, 1932 yılında kurulmuştur. Stalin'in ölümünden sonra SBKP revizyonizminin çizgisinin izleyicisi olarak "resmi" komünist partilerden birisi olan PCS, Latin-Amerika'daki pekçok "resmi" komünist partileri gibi, söylemde "sovyetik ayaklanma"yı savunurken, pratikte devrimin barışçıl yollardan gerçekleşeceğini savunmuştur.

Latin-Amerika **genelinde ortak** bir çizgi izleyen "resmi" KP'lerin gerilla savaşına ilk başlayan ve gerilla savaşını ilk terk eden olarak *Venezüella Komünist Partisi* özel bir yere sahiptir. İşte bu partinin Merkez Komitesi, 1967 yılında "partinin yeni çizgisi"ni ortaya koyarken şunları söylüyordu:

"1962 yılında (yani MİR'in başlatmış olduğu gerilla savaşına KP'nin katıldığı yıl) yurdumuzda devrimci bir durumun olgunlaştığını gördük. Carupano ve Puerto Cabello'daki silahlı eylemlere rağmen, bu durum, bir türlü başarılı bir devrim haline dönüştürülemedi..."

Ancak 1963 yılından itibaren mücadelenin ekonomik ve siyasal çizgisinde bir değişiklik oldu. Ekonomi yavaş yavaş kendi ayakları üzerinde doğrulamaya başlamıştı. Devrimci kuvvetlerin silahlı saldırılarına rağmen, egemen sınıflar 1963 Aralığında yeni seçimlere gittiler. Bu seçimlerin sonucunda Betancourt, cumhurbaşkanlığını, yardımcısı Leuni'ye devretti. Devrimci kuvvetler de açıkta kaldılar.

Merkez Komitesinin bir toplantısında (1967), partinin 'seçim kampanyasını azami derecede kullanmadığı' ve 'bir süre için silahlı mücadeleyi bırakarak, demokratik muhalefeti yeniden toparlayacak geniş bir cephe kurmak üzere seçimlere katılması gerekirdi' yargılarına varılmıştır...

Gerilla savaşının özel bir silahlı mücadele biçimi olduğunu reddetmiyor, yurdumuzda bunun modası geçmiş bir savaş çeşidi olduğu görüşüne kapılmıyor ('Parti, devrimin özel nitelikleriyle uyumlu bir biçimde yürütüldüğü takdirde gerilla savaşının önemli bir rol

oynayacağını kabul eder’), bununla birlikte, Parti Merkez Komitesinin görüşüne göre, köylük bölgelerde gerilla savaşı başlıca mücadele biçimi olacağını savunmakla, diğer ülkelerde başarılı olan, fakat yurdumuzun ulusal gerçekleriyle bağdaşmayan bir deneyi mekanik olarak benimseme durumuna düşmüş oluyorduk.

Nüfusumuzun dörtte üçünün şehirlerde oturduğu, ilerici kitlelerin ve devrimin temel itici güçlerinin şehirlerde yoğunlaştığı olgularına dayanıyorduk. Gerek yabancı tekeller -ki ülkemizde egemen durumdaydılar-, gerekse yerli sermaye başlıca sanayi merkezlerini şehirlere ve şehir dolaylarına kurmuştu. Ayrıca, Venezüella tarihi, yirminci yüzyılın başından bu yana, başlıca siyasal çatışmaların şehirlerde patlak verip çözüme ulaştığını gösteriyordu. Devrimci silahlı eylemlerin çoğu, vatansever askerlerin ve sivilin katıldığı şehir ayaklanmaları şeklinde ortaya çıkmıştı....

Başka bir deyimle, Merkez Komite, Venezüella’da ve Venezüella için gerilla savaşının yardımcı bir mücadele biçiminden öte bir anlam taşımayacağı görüşündeydi.”^[1]

İşte bu bakış açısı, El Salvador Komünist Partisi’nin bakış açısıyla bir ve aynıdır. Kendi terminolojimizle söylersek, bu “resmi” komünist partileri için, silahlı mücadele “**taktik bir evre**”dir. “**Legal bütün olanaklar tüketildiği sürece silahlı mücadeleye başlanamaz**” tezi bu partilerin temel görüşü durumundadır.

Mahir Çayan yoldaş, *Kesintisiz Devrim II-III*’de bu çizginin özelliklerini şöyle özetlemiştir:

“Revizyonist, Klâsik “Ortodoks” Çizgi: (Karakteristikleri)

Askeri yan ile politik yan birbirine zıt şeylermiş gibi görüp, askeri yanın küçümsemesi. Şehir proleteryanının siyasi işlevini, proleteryanın anahtar rolü oynadığı sovyetik modelin ışığı altında görerek, aşırı abartma. Silahlı propagandanın prestij kazanması üzerine solda prestij kaybına maruz kalan bu örgütler, sonradan gerilla yapan bir şube de açmışlardır. Tabii bu gerilla hikâyesine olmuştur.

Milli bir krizin ülkede olmasına rağmen

men barışçıl mücadele metodlarının temel alınmasının ve de evrim ve devrim aşamalarının kesin çizgilerle ayrılmasının, Öncü Savaşının reddinin oluşturduğu kendiliğindencilik.”

El Salvador Komünist Partisi, bu bakış açısıyla sendikalarda örgütlenmiştir. Ekim 1979 yılında gerçekleştirilen “sol” darbeye birlikte kurulan yeni hükümete katılmış ve 1 Ocak 1980’e kadar hükümette yer almış ve istedikleri taleplerin kabul edilmemesi üzerine hükümetten ayrılmış ve 10 Ocak 1980’ de gerilla savaşına katılma kararı almıştır. 1983 yılında oligarşinin cumhurbaşkanlığı seçimlerini yapma kararı alması üzerine PCS “diyalog politikası”na geçilmesini önermiştir.

Bu durumu ve sonrasındaki gelişmeleri THKC/HDÖ’nin Merkez Bülteni *Cephe*’nin 1990 tarihli sayısında şöyle ortaya konulmuştur:

“Başını El Salvador ‘Komünist’ Partisi’nin çektiği bir grup, silahlı mücadelenin kısa sürede zafere ulaşamaması üzerine, oligarşik yönetimle ‘diyalog’ başlatılmasını önermişlerdir. Bu amaçla, bir yandan gerilla savaşında ‘kalıcı bir ateş-kes’ ilan edilirken, diğer yandan geniş bir programın hazırlanması savunuluyordu. PCS’nin bu önerisi, ‘geniş katılımlı geçici hükümet için bütünleşme’ temelinde, ülkede ‘ulusal uzlaşma’ sağlamak için yapılmıştır. Önerilen ‘Geniş Katılımlı Hükümet’, oligarşinin yöneticileri ile FMLN yöneticilerinin bir koalisyonu olacaktır. ‘Geçici Hükümet’, demokratik bir anayasayı hazırlayacak ve ülkede ‘huzur ve barış’ ortamının oluşmasını sağlayacaktır. Bu nedenle ‘şimdiki savaş durumunu ortadan kaldırmak için pratik koşulları yaratmak’ PCS’nin önerisinin temelini oluşturmaktadır. Bunun gerçekleştirilmesi için de gerilla güçlerinin ‘ateş-kes’ ilan etmesi gerekmektedir.

PCS’nin önerisinin içeriği, FDR’nin devrim programından kesin bir kopuşu ifade ediyordu. Her yönden ‘reformist’ nitelikteki bu öneri, gerek toprak devrimi, gerekse ulusallaştırmalarda tümüyle oligarşinin çıkarlarını gözetmekteydi. Artık PCS’nin ağzından ‘oligarşik yönetimin yıkılması’ ya da ‘halk savaşının zaferi’ sözleri duyulmamaktadır. Bunların yerini ‘ulusal uzlaşma’, ‘ulusal diyalog’ sözleri almıştır.

PCS, bu tezlerini, özellikle 1985’den sonra SBKP içinde meydana gelen ge-

lişmelere bağlı olarak, daha etkili olarak savunmaya başlamış ve aynı nedenle daha çok benimsenmeye başlanmıştır. ‘Nükleer savaş’ önlemek ‘amacı’ ile SSCB’nin Amerikan emperyalizmiyle ‘yerel ve bölgesel savaşlara barışçıl çözümler bulma’ konusunda anlaşmaları, uzun savaşta yorulmuş ve yıpranmış olan Salvador halkı için önemli bir gelişme olarak görülmüştür. SBKP revizyonizminin böyle bir ‘umut’ durumuna gelmesi ve onun sadık izleyicisi PCS’nin etkinliğini yaygınlaştırması, daha geniş kesimlerin desteğini almasını sağlamıştır. Uzun süredir PCS kendi tezlerinin halk kitlelerini savunmasız bırakacağı için kabul edilmez olduğunu söyleyenlere karşı, SSCB’yi bir ‘garantör devlet’ olarak sunmaktaydı. Böylece emperyalizmin ve işbirlikçilerinin sömürü düzenleri bir yana bırakılarak, ‘barış’ her şeyin önüne konulmuş olmaktadır.

PCS’nin oligarşiyile uzlaşarak ‘barış’ içinde ülkenin ‘demokratikleştirilmesi’ önerisi, tüm devrimci hedeflerin terk edilmesi demektir. FDR programındaki ‘toprak devrimi’, revizyonist öneride “kırsal kesimdeki işçilerin reform uygulamalarına serbest katılımının sağlanması” istemine dönüştürülmüştür. Devrimci bir iktidar için emperyalist sömürüden kurtulmanın temel bir aracı olan ‘dış ticaretin ulusallaştırılması’ ise, PCS dilinde ‘dış ticaretin kamu yararına yönlendirilmesi’ haline dönüştürülmüştür.

Bu gelişmeler içinde, devrimci silahlı örgütlenmelerin en etkililerinden olan FPL tam olarak devreden çıkmış bulunuyordu. Daha 1983 yılında, halk savaşının kısa sürede zafere erişmeyeceği ortaya çıktığında FPL içinde meydana gelen ayrışma ve çatışmalar bu örgütü ideolojik-politik düzeyde etkisiz kılmıştır. Böylece revizyonist anlayış FMLN’ye kolayca egemen olabilmiştir.”

1989 yılında FMLN, Komünist Partisi’nin revizyonist görüşlerinin egemenliği altında silahlı mücadeleyi sona erdirdikten sonra legal olarak örgütlenmiş ve seçimlere katılmaya başlamıştır.

5 milyon 800 bin nüfusa sahip El Salvador’da seçmen sayısı 3 milyondur.

FMLN’nin katıldığı son üç milletvekili se-

çimlerinin sonuçları şöyledir: (Toplam milletvekili sayısı 84’dür.)

	1994	1997	12 Mart 2000
ARENA	39	28	29 (%36,0)
FMLN	21	27	31 (%35,2)
PCN	4	11	13 (%8,8)
PDC	18	10	6 (%7,2)

(ARENA-Cumhuriyetçi Milliyetçi Birlik, PDC-Hıristiyan Demokrat Parti, PCN-Ulusal Uzlaşma Partisi sağ partilerdir.)

Geçen yıl yapılan devlet başkanlığı seçimlerinde, (ki El Salvador’da devlet başkanı 5 yıllığına seçilmektedir) ARENA adayı Francisco Flores oyların %51,96’sını alarak seçilirken, FMLN’nin Hıristiyan Sosyal Birlik’le birlikte ortak adayı olan Facundo Guardado’nun oyu %29,05’de kalmıştır.

İşte FMLN’nin “büyük seçim zaferi” böylesine bir somut tablo ortaya çıkarmaktadır. Bunun ne denli “zafer” olarak değerlendirilebileceği ise, tartışma götürür.

1980 öncesinde, Öncü Savaşını, “*proletarya partisinin yürüttüğü bir askeri mücadele biçimi*” olarak değerlendiren ve “*Halk savaşının ilk aşaması öncü savaş aşamasından geçecektir; öncü savaş, halk savaşının ilk evresinde geçilecek bir mücadele biçimidir. Bir devrim stratejisi değil, bir taktik evedir*” diyen DY’nin, Latin-Amerika’daki revizyonist “resmi” KP’leriyle olan benzerliği açıktır. Doğal olarak, ayınlar aynı yerde toplanmak durumundadırlar. ÖD Partisi’nde egemen olan bu anlayışın dünden bugüne evrimini en açık biçimde Latin-Amerika’nın revizyonist partilerinin evriminin göstermesi hiç de şaşırtıcı değildir. Onlar, bu revizyonist ve pasifist anlayışlarını, ülkemizde egemen olan ideolojısizlik ortamında tarih bilincinin bulanıklaştığı, bozulduğu koşullarda kolayca piyasaya sürebilmişlerdir. Ama tarihin diyalektiği, her zaman olduğu gibi işlemeye devam edecektir.

“Dar kapsamlı seçim çekişmeleri; şurada burada seçimi kazananların başarıları; iki milletvekili, bir senatör, dört belediye başkanı, halkın üzerine ateş açılarak dağıtılan büyük çapta bir gösteri; bir öncekine göre bir iki oy farkıyla kaybedilen yeni bir seçim; kazanılan bir grev, kaybedilen on grev; bir adım ileri, on adım geri; belli bir kesimde zafer, bir diğerinde on kez bozgun... Sonra birdenbire oyunun kuralları değişir, herşeye yeniden başlamak gerekir.” (Che Guevara)

Cumhurbaşkanlığı Seçimlerinin Gösterdikleri

Geçen iki ayın en önemli, ancak “en önemsiz” konusu, hiç şüphesiz cumhurbaşkanlığı seçimi olmuştur. Ve 5 Mayıs’ta yapılan üçüncü tur oylamayla, “onuncu” cumhurbaşkanı olarak Ahmet Necdet Sezer’in seçilmesiyle “önemsiz” önemli konu sonuçlanmıştır.

Demirel’in yedi yıllık görev süresinin sonuna yaklaşırken başlayan cumhurbaşkanlığı seçimi tartışmaları, ilkin, Demirel’in görev süresinin uzatılmasına ilişkin “5+5 formülü” ile anayasanın cumhurbaşkanlığı seçimine ilişkin maddesinin değiştirilmesi önerisiyle kamuoyunun gündemine girmiştir.

Demirel’in yeniden seçilmesini sağlayacak “5+5 formülü”ne ilişkin olarak parlamentoda temsil edilen düzen partilerinin yaptıkları ilk açıklamalar, cumhurbaşkanlığı seçiminin “ülkenin önemli sorunlarının önüne geçmemesi gerektiği” şeklinde olmuştur. Bunlar arasında Ecevit’in açıklamaları tam tersi yönde olmuştur.

Ecevit, aylar öncesinden Demirel’in “ülke ve bölge için bir istikrar ve güven unsuru” olduğunun altını çizerek, “görev süresinin uzatılması”nın gerekli olduğunu söylemiş ve bu yönde diğer düzen partileri ile görüşmeler başlatmıştı. Görünüşte “koalisyon hükümetini oluşturan üç parti” (DSP, ANAP ve MHP) ile DYP, Ecevit’in önerisine “sıcak” bakmışlar ve anayasa değişikliği önerisi TBMM’nin gündemine getirilmiştir.

29 Mart günü yapılan anayasa değişikliği oylamasında, değişiklik önergesi 303 oy almış ve böylece anayasa değişikliği için gerekli sayıya ulaşamayarak, Demirel’in yeniden seçilmesine ilişkin “5+5 formülü” gündemden çıkmış ve cumhurbaşkanlığı seçiminin, 12 Eylül anayasasının belirlediği koşullarla yapılması gündeme gelmiştir.

Bu gelişme sonucunda, “normal” cumhurbaşkanlığı seçim süreci başlamış ve 27 Nisan günü yapılan ilk tur oylamaya 12 aday katılmıştır.

“Hükümeti oluşturan koalisyon partileri” ile “parlamentoda temsil edilen” diğer iki partinin (DYP ve FP) genel başkanlarının “ortak adayı” olarak Anayasa Mahkemesi Başkanı Ahmet Necdet Sezer, yapılan ilk tur oylamada 281 oy almıştır. İkinci tur oylamada 314 oy alan Ahmet Necdet Sezer, üçüncü turda aldığı 330 oyla “onuncu” cumhurbaşkanı seçilmiştir.

Tüm bu süreçte, en çok konuşulan konu, gerek Demirel’in yeniden seçilebilmesi için yapılması gereken anayasa değişikliği önerisinde, gerekse beş parti genel başkanları tarafından Ahmet Necdet Sezer’in “ortak aday” gösterilmesinde, önerilere “atılan imzalar” ve milletvekillerinin “imzalarının arkasında” durup durmayacakları olmuştur. Ve kamuoyunun da çok iyi bildiği gibi, aylar boyunca bu bağlamda görüşmeler yapılmış ve “**pazarlıklar**” sürmüştür.

“Ülkenin çözüm bekleyen sorunları” bir yanda dururken, cumhurbaşkanlığı seçiminin ülke “gündemini işgal etmesi”nin, neredeyse herkesin “kabul ettiği” bir “gerçek” olarak görüldüğü bu süreçte, Ecevit’in sözleriyle, “ülkemiz ve bölgemiz için istikrar ve güven unsuru” olan Demirel’in yeniden cumhurbaşkanlığına seçilmesine ilişkin yapılan “pazarlıklar”, ülkemizin yakın tarihindeki tüm sömürücü sınıflar arasındaki ilişki ve çelişkileri yansıtan bir ayna olmuştur.

Bu “pazarlıklar” içinde, ilk ve en önemli halka MHP olmuştur. Cumhurbaşkanlığı seçiminde “anahtar parti” konumunda bulunan faşistler, kendi içlerindeki ilişki ve çelişkilerin

boyutlarına uygun bir tutum sergilemişlerdir.

“18 Nisan seçim sonuçlarının gösterdiği gibi, bugün MHP, oligarşi dışındaki sömürücü sınıflar arasındaki bölünme ve parçalanmaların egemen olduğu bir dönem sonrasında, bu kesimlerin geçici bir ittifakı durumundadır. Deprem sonrasında yapılacak konutlar konusunda MHP içinde ortaya çıkan çatışma, bu ittifakı açık biçimde ortaya koymuştur. Başını tekstil ve inşaat sektöründe faaliyet yürüten küçük ve orta sermaye kesimlerinin çektiği bu ittifak, ‘Asya krizi’ ile gelişen dünya ekonomik buhranı koşullarında daralan **iç pazarın genişletilmesi ve yeni pazarların bulunması** temelinde oluşturulmuştur. Ancak, gelişen dünya ekonomik buhranı, kaçınılmaz olarak ne iç pazarın genişletilmesini, ne de yeni pazarların bulunmasını olanaksız hale getirmiştir. Dolayısıyla, MHP ekseninde oluşturulan ittifak, kendi istemlerine uygun bir gelişmenin olmadığı koşullarda hızla ve birden çözülme dinamiğine sahiptir. Bu ise, MHP’nin kendi içinde bölünmesini ve iç çatışmalara sahne olmasını getirebilecektir.”

İşte bu çerçevede, MHP, cumhurbaşkanlığı seçimi “pazarlıklar”nda, “oligarşi dışındaki sömürücü sınıfların bir ittifakı” olma niteliğine uygun olarak, “alabileceği en fazla tavizi” almaya çalışmıştır. Burada faşist MHP’nin sınıfsal bileşimine uygun olarak “iç pazarın genişletilmesi ve yeni pazarların bulunması” olmaz-sa-olmaz koşul durumunda ortaya çıkmıştır. IMF ile yapılan stand-by anlaşmasının iç pazarı daraltacağı ve darattığı bir ortamda MHP’ye verilebilecek “tavizler” oldukça sınırlı olduğundan, tüm “pazarlıklar” “yeni pazarların bulunması” noktasında odaklanmıştır. Ve herkesin de bildiği gibi, bu “yeni pazarlar”, Türki cumhuriyetleri diye adlandırılan ülkeler, özellikle de Azerbaycan’dır.

Ve yine, depolitizasyona rağmen, ülkemizde gelişen siyasal olayları izleyen herkesin bildiği gibi, beş yıl önce Elçibey aracılığıyla Azerbaycan’da darbe girişiminde bulunmuşlar ve darbe “Demirel’in son anda Aliyev’i uyarmasıyla önlenmiştir”. Böylece, Azerbaycan’ın oligarşi dışındaki sömürücü sınıflar tarafından talan edilmesi, geçici bir süre için de olsa, engellenilmiştir.

Öte yandan, küçük ve orta ölçekli sanayi burjuvazisinin yeni partisi olarak MHP, aynı zamanda “Balkanlar”da “yeni pazarlar” arayışının da aracı durumundadır. Aynı şekilde,

bu pazarlarda oligarşinin politik ilişkileri, doğrudan Demirel’in “insiyatifi” altında geliştirilmiştir. Bu “insiyatifi”in sonuçları ise, Romanya’dan Arnavutluk’a kadar tüm Balkan ülkelerindeki faşist “mafya” ilişkilerinin çözülmesi ve “mafya şefleri”nin “tek tek yakalanarak ülkeye getirilmesi” olmuştur. Dolayısıyla MHP’yi oluşturan sömürücü sınıf ittifakı için, bu “yitirilmiş” ilişkilerin yeniden yaratılması ve genişletilmesi, Azerbaycan olayında olduğu gibi, yaşamsal öneme sahiptir.

İşte, Demirel’in cumhurbaşkanlığı görev süresinin uzatılmasına ilişkin anayasa değişikliği önerisi üzerinde başlayan “pazarlık”, oligarşi dışındaki sömürücü sınıfların oligarşi ile yaptıkları bir pazarlık durumundadır. Bu pazarlığa ilişkin tüm kozlar cumhurbaşkanlığı seçiminde ortaya konulmuştur.

Devlet Bahçeli’nin bu süreçteki hemen hemen tüm konuşmalarında öne çıkarttığı “istikrar ve uzlaşma” söylemi, oligarşiyle yürütülen pazarlığın ifadeleri durumundadır. Bir başka deyişle, faşistler, özellikle tekstil ve inşaat sektöründe faaliyet gösteren küçük ve orta sermaye kesimlerinin siyasal sözcüsü olarak oligarşiyi “istikrarsızlık”la tehdit ederken, aynı zamanda IMF ile yapılan stand-by anlaşmasını engelleyecekleri mesajını göndermişlerdir.

Sonuçta, Demirel’in yeniden seçilmesi konusunda taviz verilmiş, Elçibey, dört yıldır gözaltında tutulduğu Nahçıvan’dan Türkiye’ye getirilmiştir. Bunun karşılığı olarak Ahmet Necdet Sezer’in cumhurbaşkanı seçilmesi konusunda “uzlaşmaya” varılmıştır.

Ancak, MHP ile yapılan bu “uzlaşma”, MHP içindeki ittifakta önemli bir çatışma ortaya çıkarmıştır. Bu çatışma, Sadi Somuncuoğlu’nun “cumhurbaşkanlığına adaylığını koyması”yla belirginleşmiştir.

Marmara depremi sonrasında MHP içinde başlayan “geçici konutlar”-“kalıcı konutlar” tartışmasında taraf durumunda bulunan Sadi Somuncuoğlu, **iç pazara yönelik** üretim yapan küçük ve orta ölçekli sanayiciler ile **iç** ticaret burjuvazisinin çıkarlarının savunucusu durumunda olmuştur. Dolayısıyla, IMF ile yapılan stand-by anlaşmasından **olumsuz** yönde en çok etkilenen kesimi temsil etmektedir. Bu kesimler açısından “dış pazarlar” üzerinde yapılan “uzlaşma” hiç bir değere sahip değildir. Bu nedenle, Sadi Somuncuoğlu’nun kişiliğinde, MHP’nin yürüttüğü “pazarlıklar”a müdahale edilmek istenmiştir. Herkesin bildiği gibi, bu müdahale, karşı müdahaleyi getirmiş ve “töre” devreye sokulmuştur.

Cumhurbaşkanlığı seçimi sürecinde MHP içinde ortaya çıkan bu gelişmeler, aynı za-

manda oligarşi dışındaki sömürücü sınıfların TBMM'deki diğer temsilcilerinin tutumlarıyla paralellik göstermiştir. TBMM'deki beş düzen partisinin tümünde yer alan bu kesimler, cumhurbaşkanlığı seçiminde, "siyasal parti ayrımı gözetmeksizin" **birlikte** hareket etmişlerdir. Bu birliktelik, gerek anayasa değişikliği oylamasında, gerekse cumhurbaşkanlığı seçimi oylamalarında, oyların dağılımında kendisini ortaya koymuştur. (Ve aynı oy dağılımı, aynı kesimlere bütün süreçte hiçbir taviz verilmediğini de göstermektedir.)

Demirel'in yeniden seçilmesini sağlayacak olan "5+5" oylamasında "evet" oylarının sayısı 303 çıkmıştır ve ilk tur oylamada Ahmet Necdet Sezer'e 281 oy verilmiştir. (İkinci turda 314, üçüncü turda, yani son oylamada 330 oy verilmiştir.)

ANAP'tan Yıldırım Akbulut, FP'den Nevzat Yalçıntaş ve MHP'den Sadi Somuncuoğlu'nun adaylıklarını, yapılan "pazarlıklar"da iç pazara yönelik üretim yapan küçük ve orta sanayi burjuvazisi ile iç ticaret burjuvazisinin tekelleşmemiş kesimlerinin bir "güç" gösterisi olmuştur. Ancak oligarşi dışındaki sömürücü sınıfların kendi içlerindeki bölünmüşlükleri, kendi sınıfsal nitelikleriyle birleşerek, etkili olmalarını engellemiştir.

Tüm bu ilişki ve çelişkiler içinde, "müslüman ülkeler"e yönelik üretim ve ticaret yapan küçük ve orta burjuvazi, yürütülen "Hiz-

bullah" operasyonlarıyla devreden çıkartıldığından, bunların TBMM'deki temsilcilerinin fazlaca sesleri çıkmamıştır.

Oligarşi, bu ilişki ve çelişkiler içinden verebileceği en az tavizi vererek çıkmayı başarmıştır.

Özellikle MHP'nin merkez yönetiminin temsil ettiği tekelleşmemiş sanayi ve ticaret burjuvazisinin "dış pazarlar"a "açılma" beklentisiyle "en kârlı" çıktığını düşünen kesimlerine, çok önemsiz tavizler verilmiştir. Çünkü, Kosova olayından sonra, söz konusu olan Balkan ülkeleri, neredeyse her açıdan emperyalist ülkelerin denetimi altına girmiştir. "Bakü-Ceyhan boru hattı" anlaşmasının imzalanması da, aynı şekilde oligarşinin Azerbaycan pazarına yönelik beklentilerini sonuçlandırmıştır. IMF anlaşmasıyla döviz kurlarının üçer aylık dilimlerle sabitlenmesi de, bu pazarlarda "iş" yapmayı düşünen kesimlerin beklentilerini büyük ölçüde engelleyecek niteliktedir.

Ancak, cumhurbaşkanlığı seçimiyle birlikte TBMM'de ortaya çıkan siyasal tablo, oligarşi açısından yeni "önlemler" alınmasını da gündeme getirmiştir. Görülmüştür ki, TBMM'ye bağımlı olmayı getirebilecek her türden gelişme oligarşinin aleyhine olacaktır. Bu nedenden dolayı, "28 Şubat" süreciyle başlatılan MGK'li yönetim uygulamasının varlığını sürdürmesi, oligarşinin çıkarlarına uygun gelmektedir.

ERİŞ YAYINLARI

Kitap ve Katalog
isteme adresi:

Postfach 2501
55514 Bad Kreuznach
Deutschland

İnternet Adresi:
www.kurtuluscephesi.com
E-Mail Adresi:
erisyay@kurtuluscephesi.com

